| | |
|---|---|
| **Aanwezig**<br><br>**Voorzitter:**<br>Mevrouw S. van Maarseveen<br><br>**Raadsleden:**<br>De heer I. Shousha<br>Mevrouw W. van Nunen<br>De heer R. Veerman<br>De heer M. van ’t Eind<br>De heer A. Mink<br>Mevrouw L. Oude Alink<br>Mevrouw I. Jansen-Dirkx<br>De heer M. Keijzer | **Vervolg aanwezige raadsleden**<br>De heer R. Nunnikhoven<br>Mevrouw A. Prenger<br>De heer G. Kruger<br>De heer J. Loof<br>De heer M. Ezinga<br>Mevrouw H. van Schie<br>Mevrouw M. ten Brummelaar<br>De heer M. Weterings |
| **Aanwezige portefeuillehouders:**<br>Burgemeester H. Sahin<br>Wethouder L. Bentvelzen<br>Wethouder W. van Damme<br>Wethouder G. van Malsen | **Griffie:**<br>Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse<br>Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag) |

## 1. Opening

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. We gaan beginnen met het forum Samenleving van 8 mei 2025. Welkom iedereen. Welkom de mensen die hier zitten en eventueel de mensen die thuis meekijken, welkom ook. Vandaag proberen we er lekker vlot doorheen te gaan, dus ik roep iedereen op om kort en bondig te zijn en natuurlijk ook respectvol met elkaar om te gaan.

## 2. Algemeen inspreekrecht

De voorzitter: We beginnen zo met agendapunt 2, het algemeen spreekrecht voor de inwoners. De heer Van Leeuwen komt inspreken over de hondenkaart. Mijnheer Van Leeuwen, u heeft zo vijf minuten en een minuut voordat de vijf minuten voorbij zijn, dan geef ik u even een seintje, dan weet u dat het bijna klaar is en dan helpt de bode u even verder. Dank u wel. Mijnheer Van Leeuwen, een moment. We hebben even een technische issuetje, dus de griffie gaat het even oplossen. Dames en heren, we moeten heel even schorsen vanwege een technisch mankementje. Dus u bent zo aan de beurt, mijnheer Van leeuwen. Even wachten nog. Dus dan heeft u het in elk geval even uit kunnen proberen. Dames en heren, we gaan weer verder. Mijnheer Van leeuwen, het ziet eruit dat u nu toch echt aan de beurt bent. U heeft vijf minuten en ik geef u een minuut voor tijd een signaaltje, dus ga uw gang.

De heer Van Leeuwen: Goedenavond voorzitter, leden van de raad. Dank dat ik hier vanavond mag inspreken. Ik sta hier als betrokken inwoner van de gemeente Rijswijk, al ruim 40 jaar, om mijn

zorgen te uiten over het besluit om honden te verbieden in het totale waterbergingsgebied Hoekpolder, dus inclusief de tot nu toe beschikbare strook grond tussen het fietspad, de Molenwetering en de watergang Rijn naar Watering en het Zwethkanaal, wat tot nu toe wel toegankelijk was voor aangelijnde honden. Een besluit dat in mijn ogen niet alleen disproportioneel is, maar ook onevenwichtig en onvoldoende onderbouwd. De Hoekpolder is een prachtig stuk Rijswijk, waar veel mensen tot rust komen, recreëren en bewegen, voor zichzelf en voor hun dieren. Dat deze toegang nu volledig verboden wordt, raakt veel hondenbezitters hard en roept vragen op. Wat ik bijzonder wrang vind, is dat paarden wel zijn toegestaan in dit gehele gebied. Regelmatig galopperen groepen ruiters, met hun paarden natuurlijk, door het gebied waar zelfs speciale ruiterpaden zijn aangelegd. Het hele gebied wordt ook regelmatig doorkruist door groepen crossfietsers. Begrijp me goed, ik wil niemand de toegang tot dit heerlijke stukje natuur ontzeggen, niet de ruiters, niet de wandelaars en ook niet de natuurliefhebbers. Maar waarom dan wel een volledig verbod voor honden? Waarom deze scheve behandeling? Dit is geen pleidooi voor hondenvrijloopgebieden, maar een pleidooi voor balans en gezond verstand. Waarom is er niet gekozen voor maatwerk? Denk aan zones of andere vormen van gedeeld gebruik. Dergelijke oplossingen bestaan al in andere gemeenten en ze werken daar prima. En waar is de onderbouwing? Zijn er concrete klachten of gegevens die aantoonden dat honden hier een ernstig probleem vormen? Zijn natuurbelangen in kaart gebracht en zijn alternatieven serieus overwogen? Tot slot dit. Dit verbod raakt niet alleen honden, maar ook mensen. Mensen die zich verbonden voelen met deze plek en dit gebied, die hier dagelijks lopen, hun rust vinden en daardoor hun gezondheid verbeteren. Dit besluit doet hen tekort en doet iets met het vertrouwen in het beleid. Daarom roep ik u op, draai het totaalverbod terug en sta de toegang tot de eerdergenoemde strook tussen de Rijn naar Wateringen en het Zwethkanaal en het fietspad ook weer toe voor onze viervoeters met hun baasjes en bazinnetjes. Dit is een oplossing die recht doet aan alle gebruikers van de Hoekpolder. Want deze plek is van ons allemaal en niet van één groep. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Leeuwen. Keurig binnen de tijd. Is er iemand uit het forum die een vraag wil stellen? De heer Kruger. Ga uw gang.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik heb even een vraag aan de heer Van leeuwen. Is er enige participatie geweest in dit traject? Is er gesproken met hondenbezitters die daar wandelen waarop u dat kenbaar had kunnen maken, zodat er wellicht iets kon worden afgesproken? Want het wordt vaak afgedaan als er zitten vogels, die zijn er aan broeden. Bij mij voor in de straat broeden ook vogels en er worden ook honden uitgelaten en dat heeft niet tot een afslachting. De meeste nesten worden geplunderd door reigers, maar die kan je moeilijk weren. Maar heeft u enig overleg gehad om daar tegemoet in te komen? En ook de medegebruikers van dat park?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mijnheer Van leeuwen, wilt u deze vraag beantwoorden?

De heer Van Leeuwen: Ja graag. Dank u wel voor deze zinnige vraag, mijnheer Kruger. Ik loop daar dagelijks twee keer. Er is mij nog nooit iets gevraagd en ik heb regelmatig mensen aangesproken die daar met hun honden lopen en het is alleen verbazing. Wordt dat afgesloten? Ik weet van niets. Ik heb dat moeten vernemen trouwens via de app van de gemeente. Daar kreeg ik dat op een gegeven ogenblik op. Maar zover ik weet, niemand die daar met een hond loopt is op de hoogte gesteld of vragen gesteld of wat dan ook.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Leeuwen. De heer Weterings heeft een vraag. Ga uw gang, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Nou in ieder geval dank u wel voor het inspreken. Mag ik u ook vragen, dat u misschien ook weet, u staat hier ook niet alleen in, er zijn door meerdere bewoners uit die wijk

bezwaren ingediend bij de gemeente. Daar hebben wij ook nog geen reactie op gekregen. Dus u staat in er ieder geval niet alleen voor.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Ik weet niet of het echt een vraag was, maar heeft u een antwoord?

De heer Van Leeuwen: Ik weet dat er mensen zijn die zouden gaan inspreken, maar dat blijkt altijd weer een drempel te zijn. Ik vraag me af waarom. Je wordt keurig netjes ontvangen hier, je krijgt thee en koffie en je kan blijven eten, hoor ik net.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Leeuwen. Mevrouw Prenger, u heeft nog een vraag?

Mevrouw Prenger: Ja, dank u wel, voorzitter. Als ik u goed heb begrepen en goed heb gehoord, heeft u het ook over paarden in dat gebied. U loopt daar dagelijks. Ik loop daar zelf ook regelmatig. Is het zo dat de paarden gewoon op paadjes lopen of lopen die ook los door het gebied?

De heer Van Leeuwen: Ook goede vraag, mevrouw Prenger. Nee, paarden niet alleen onder de man, zoals dat heet, met een zadel erop dat ze door het gebied gaan over de ruiterpaden, maar er worden ook regelmatig paarden gewoon uitgelaten aande lijn met halster, lopen dan lekker te grazen. Het is dus niet mijn bedoeling om een groep uit te sluiten. Maar laten we in godsnaam het gezond verstand zegevieren en laten we daar allemaal gebruik van maken. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Leeuwen. Zijn alle vragen gesteld? Dank u wel, mijnheer Van Leeuwen, voor het inspreken.

## 3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan wij verder door naar agendapunt 3, dat is de lijst van ingekomen stukken en de vaststelling wijze van afdoening. Dat is deze keer makkelijk, want er zijn geen ingekomen stukken.

## 4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we meteen door naar agendapunt 4, de vaststelling van de agenda. Is de agenda akkoord? Ik hoor niks, dus dan ga ik ervan uit dat de agenda akkoord is en dat die vastgesteld is.

## 5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 5, mededelingen van het college. Zijn er mededelingen van het college? Nee, ik zie iedereen nee knikken. Dat schiet lekker op.

## 6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 6. Zijn er terugkoppelingen van gemeenschappelijke regelingen? Nee.

## 7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 7, dat is het overzicht toezeggingen en moties. Er wordt op verzoek van het presidium gewerkt aan een opschoning van de openstaande moties en de griffie heeft ook een uitvraag gedaan volgens mij naar alle fractievoorzitters om te kijken wat er op de lijst kan blijven en wat niet, dus daar wordt hard aan gewerkt. Dus ik ga ervan uit dat in het volgende forum? Als iedereen snel reageert, dan kunnen we in het volgende forum, hebben we een opgeschoonde lijst, zullen we maar zeggen. Dus daar ga ik maar gewoon even van uit, optimist die ik ben.

## 8. Vaststellen verslag 8 april 2025

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 8, de vaststelling van het verslag van 8 april 2025. Is iedereen het daarmee eens of moeten er dingen aangepast worden? Nee. Dan is dat verslag ook vastgesteld.

## 9. Raadsvoorstel Vaststellen startnotitie Strategisch Veiligheidsbeleid 2026-2023 (RV 25-026)

De voorzitter: Gaan we nu door naar agendapunt 9, raadsvoorstel vaststellen startnotitie strategisch veiligheidsbeleid 2026-2023. Wie mag ik het. Mijnheer Kruger, ga uw gang.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk geen vragen, maar wel een kleine opmerking. Het is een goed plan dat daar ligt. Het toont wel wat ambities. Het is ook iets wat van ons verwacht wordt iedere vier jaar. We hopen in ieder geval dat we de ambities die daarin staan, dat we die waar kunnen maken. Om daar Rijswijk een stukje veiliger mee te maken en dat is uiteraard ook beter voor deze stad. Dus wat dat betreft hebben wij geen verdere vragen en kan het wat ons betreft als een hamerstuk naar de raad toe.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Ga uw gang.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. Fijn om te lezen dat er op deze manier met de veiligheid omgegaan wordt en dat de Rijswijkse inwoner daarbij betrokken wordt. Dat kunnen we ondersteunen. Wat we wel hopen is, omdat we toch merken de laatste tijd dat burgerparticipatie voor ons gevoel soms ook een modewoord is, dat er echt geluisterd gaat worden naar de burgers. Natuurlijk is veiligheid belangrijk, maar er ook voor zorgen dat de eerste ergernissen, zoals vuil en noem het maar op, dat dat soort dingen aangepakt gaan worden. Om de leefbaarheid voor de Rijswijker weer fijn te maken. Dus we zijn erg benieuwd naar de presentatie in september en wachten die met spanning af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. De heer Ezinga. Ga uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank u wel. Dank voor deze startnotitie. De VVD ziet het graag, ook al is dit een verplichte zaak die wij doen hier deze kadernota. Ik heb twee vragen. Want wij stellen nu deze startnotitie vast met een periode die aflopend is. Wij gaan in maart 2026 gaan we weer naar de stembus en dan hebben we een nieuwe raad, als het goed is. Nu zou het misschien wel wenselijk zijn om juist de nieuwe raad hierin mee te nemen en dat lukt dus nu niet. We zitten qua synchronisatie eigenlijk daarin net niet lekker. We hebben die wettelijke verplichting. Zijn er mogelijkheden om dan

toch die nieuwe raad hierin mee te nemen? Dat is wat meer een procesvraag die ik wil stellen. Inhoudelijk is de vraag dat er binnen die startnotities, zover ik dat terug kan vinden, dat er heel erg wordt gerefereerd naar andere uitvoeringspartners, niet van Rijswijk zelf. Maar we hebben zelf ook een paar uitvoeringsteams die zich bezighouden met die veiligheidshandhaving, die handhaving, zoals de pandjesbrigade, maar die wordt niet bij naam en toenaam genoemd en ik vind dat we daar onszelf tekortdoen. Dus die explicitering zou wat mij betreft wel in de startnotitie en ook verdergaand meer naar voren mogen komen. Dus hoe zit dat precies en kunt u daar uitleg over geven?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Ga uw gang.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Goed om deze startnotitie te lezen en te zien dat er tijdig en gestructureerd wordt gestart met de voorbereiding van het nieuwe strategisch veiligheidsbeleid. De voorgestelde tijdslijn is helder en zorgvuldig opgebouwd, wat ons gelegenheid biedt om als raad vroegtijdig betrokken te zijn en bij te sturen waar nodig. Als we echter naar de huidige cijfers van Rijswijk kijken, onder andere via de bron waarstaatjegemeente.nl, dan is het beeld op onderdelen zorgwekkend. Dit sluit aan bij onze verwachting. Volgende week krijgen we hierover bovendien nog een prestatie bij de politie, waarbij we verwachten dat de situatie op bepaalde vlakken niet rooskleurig is. Wat in deze startnotitie naar onze mening nog een beetje ontbreekt, zijn duidelijkere en meetbare doelstellingen. Het opnemen van concrete doelen geeft richting, scherpte en maakt tussentijdse evaluaties beter mogelijk. Wij stellen dus dan ook voor om deze dus ook op te nemen. Als voorbeeld kan je nemen het verhogen van het veiligheidsgevoel van inwoners met als doel een bepaald rapportcijfer te halen in een bepaald jaar. Een ander voorbeeld zou kunnen zijn het tegengaan van overlast en criminaliteit en daar een percentage aan te hangen in een bepaald jaar, hoeveel je dat omlaag zou willen halen. Dit zijn concrete doelstellingen, dus wij horen graag hoe de rest van de raad en de burgemeester in dit geval hier tegen deze suggestie aankijkt, zodat we eventueel met een amendement kunnen komen om dit voor de verdere besluitvorming op te nemen. En dan hebben we nog een vraag over de buurtpreventieteams. Zij spelen een belangrijke rol binnen Rijswijk. In de startnotitie worden ze wel benoemd als stakeholder waarmee gesproken gaat worden. We zien alleen wel graag dat de buurtpreventieteams ook meegenomen worden in het nieuwe veiligheidsbeleid. Dit ook om ze bepaalde kaders mee te geven en de routes en de lijnen binnen de veiligheid van Rijswijk te verbeteren. Hoe kijkt de burgemeester hier tegenaan? En als laatste kunnen we ons ook vinden in de vraag van collega van de VVD, eerste vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Dan de heer Verbrugh. Ga uw gang.

De heer Verbrugh: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn natuurlijk blij dat het strategisch veiligheidsbeleid weer wordt vernieuwd. Dat is ook verplicht. Het is een startnotitie, dus ik denk dat de wensen van de vorige sprekers straks in de notitie zelf in het beleid zelf terecht zullen komen. Het is goed dat dat beleid er komt en we nemen aan dat daarna ook een veiligheidsagenda zal worden gemaakt op basis van het beleid. Dat staat er niet met zoveel woorden in, maar dat dat nemen wij gewoon aan. En we vinden het ook wel vernieuwend, het idee dat hier om nu echt per wijk eerst met bewoners en ondernemers te spreken om informatie bij ze op te halen en dat neer te leggen in de zogenaamde wijkkaarten veiligheid en leefbaarheid. En dat kan mogelijk veel nieuwe informatie geven. Dat vonden wij echt een interessante additie. Wat eigenlijk niet duidelijk vermeld staat in de startnotitie, is hoe er een koppeling wordt gemaakt met het huidige veiligheidsbeleid en de veiligheidsagenda 2022-2025. Wordt er nog echt gereflecteerd en gerapporteerd op wat die agenda's hebben opgeleverd? Want daarin stonden ook uitgangspunten, belangrijke thema's, doelen en acties benoemd. En ik denk dat de raad zal willen weten of het veiligheidsbeleid en de uitvoeringsagenda hebben gewerkt. Wat is er geleerd? Dat is mijn vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugge. Mevrouw Van Nunen, ga uw gang.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik sluit me aan bij een aantal vorige sprekers. Zeker ten aanzien van de positieve geluiden naar aanleiding van deze startnotitie. U zegt zelf als college, het mag geen papieren werkelijkheid worden. Daar sluiten we ons van harte bij aan. Dat waren ook de suggesties van enkele anderen, hier volgen nog andere stappen na. Waar ik nog even aandacht voor wil vragen, is eigenlijk de vragen die D66 Rijswijk heeft gesteld over de sociale veiligheid in de openbare ruimte. Gaat het niet om veiligheid achter de voordeur, maar in de sociale ruimte. Daar waren. Ik heb de antwoorden daarop gelezen van het college en ik begreep daaruit, maar misschien kan de portefeuillehouder dit beter nuanceren, dat hier toch nog wel wat slagen te maken zijn, met betrekking tot stappen die ook de verbetering van de sociale veiligheid, en dan ging het met name om de veiligheid voor vrouwen in de openbare ruimte, kunnen verbeteren. Ik hoor daar graag een reactie van de portefeuillehouder op, stappen die gezet kunnen worden ter verbetering van die sociale veiligheid en verbetering van de antwoorden die gegeven zijn op de vragen van D66. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Mevrouw Oude Alink, Groenlinks. Ga uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. In deze startnotitie zien wij veel zaken terug die GroenLinks ook onderkent als belangrijke onderwerpen omtrent veiligheid. En ik wil me ook van harte aansluiten bij de woorden van mevrouw Van Nunen net, stond ook op mijn opmerkingenlijstje, het bereiken van het stille midden is denk ik een heel goed streven en het is ook heel goed dat de groep verenigingen die in de notitie genoemd wordt dat die worden benaderd. Ik denk dat het echt meerwaarde heeft. Maar misschien dat belangenverenigingen van bepaalde groepen ook handig zijn, want prioriteit nummer twee is de toename van maatschappelijk ongenoegen en onrust. In mijn ogen is ook een grote samenhang met digitale media, pestgedrag, ook inderdaad veiligheid in de openbare ruimte, waardoor de houding tegen sommige mensen en sommige groepen verslechtert. En ik vind het een reëel veiligheidsrisico. En ook als je het over pesten hebt, is dat zeker element daarvan. Dus we zijn benieuwd hoe het college daartegenover staat. Er staat in de notitie dat er hard wordt opgetreden waar nodig en sociaal geïnvesteerd waar het kan. Dat snappen we natuurlijk, maar in een ideale wereld investeer je sociaal waar nodig. Dus ik vroeg me af, zijn er misschien voorbeelden van situaties waar sociaal investeren goed zou zijn, maar nog niet altijd lukt of kan? En wat kunnen wij daar misschien aan doen? En als laatste zou ik graag ook wel willen horen hoe er in Rijswijk met onze beperkte middelen, ook regionaal, om wordt gegaan met personen met onbegrepen gedrag. Ik geloof dat we daar als we bij de politie langsgaan, dat we daar ook over zullen horen, bijvoorbeeld mensen zonder woning, mensen met verslavingsproblematiek enzovoort. Problemen stapelen zich op en ingrijpen wanneer er nog niks ernstigs is gebeurd, kan vaak niet, totdat het tot een ernstige situatie komt. En ik ben heel benieuwd, hebben wij dan de korte lijntjes en de capaciteit om erger te voorkomen? En dat kan natuurlijk nooit helemaal, maar wat is hier het streven in? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. De heer Shousha. Wilt u nog? Ga uw gang.

De heer Shousha: Dank u wel, voorzitter. We hebben aandachtig het raadsvoorstel door gelezen, maar we hebben hier geen vragen over. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Shousha. Dan geef ik nu het woord aan burgemeester Sahin. Ga uw gang. Excuus. Mevrouw Van Schie. Ik had niet gezien dat u uw hand had opgeschreven. Ga uw gang.

Mevrouw Van Schie: Hij doet het. Is ook altijd weer spannend. Ik sluit mij grotendeels aan bij de vorige sprekers. Ik heb nog wel een paar vragen. Ik heb gelezen dat bij de vaststelling van de startnotitie veiligheidsbeleid, dat er objectieve informatie wordt verzameld, zoals politiecijfers. Maar ik heb ook gelezen dat wordt gewerkt op basis van ervaringen van de burgers. Ik vroeg me af hoe die twee zich tot elkaar verhouden. Dan kan je een onderscheid maken tussen feit en gevoel. Mensen kunnen ook bang zijn, banger zijn dan nodig. En daar moet je zeker aandacht aan besteden. Dat is heel belangrijk. Maar hoe ga je dat scheiden in je beleid, is mijn volgende vraag. Dan heb ik ook gelezen dat er een meer integrale veiligheidsaanpak zou moeten komen, die gericht is op slagvaardigheid. Dat zou ik, als dat niet nader wordt uitgelegd, een beetje laat vinden. Want naar mijn mening moet dat er eigenlijk allang zijn. En ik ben het ook heel erg eens met de heer Zoghbi, die vroeg naar concrete doelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Burgemeester Sahin, ga uw gang.

Mevrouw Sahin: Hartelijk dank, voorzitter en dank aan de leden van het forum voor de goede vragen die gesteld zijn en vooral voor de betrokkenheid. Als portefeuillehouder vind ik het heel belangrijk dat u raad actief betrokken wordt en daarom heb ik ook voorgesteld om de startnotitie door u vast te stellen, zodat u nu al voordat het beleid ontwikkeld wordt en op papier wordt gezet nu al richting kan geven. En dat doet u met het stellen van de vragen en de punten die u vanavond ook hebt gemaakt. Een aantal vragen die zijn nog iets te vroeg. Bijvoorbeeld over de meetindicatoren, zoals de heer Zoghbi stelt. Je moet natuurlijk wel een aantal doelen concreet hebben. Die hebben we ook voor een deel. In de begroting heeft u meetindicatoren, als het ook gaat om veiligheid. Maar ik kan me heel goed voorstellen dat we aanscherpingen gaan maken nadat we ook met de inwoners, ondernemers en op wijkniveau ook gesprekken hebben gevoerd. Dus die indicatoren gaan er wel komen, maar niet in deze startnotitie. We kunnen nu niet een rapportcijfer gaan geven, het moet een acht worden of en negen worden. Daarvoor moeten we even de diepte in met elkaar op wijkniveau en ook de cijfers van de politie ook goed tot ons nemen. Dat gaat inderdaad volgende week plaatsvinden. Beter voor Rijswijk, mijnheer Kruger, u gaf alleen een opmerking mee van dat dat het er goed uitziet. Verder heeft u geen vragen gesteld, dan ga ik naar Rijswijks Belang, mevrouw Ten Brummelaar die geeft aan, vergeet niet ook de ergernissen zoals over leefbaarheid en afval, want die zorgen zeker ook voor een gevoel van onveiligheid, verloedering. Dat herken ik zeker. Dat zal waarschijnlijk ook in de gesprekken op wijkniveau terugkomen. Daar zullen we zeker oog voor houden. Dan de VVD, de heer Ezinga. Een terechte opmerking, inderdaad volgend jaar in maart zijn er verkiezingen en de nieuwe raad krijgt dan het vastgestelde veiligheidsbeleid. Dit wordt niet een beleidsnota dat in beton is gegoten als er nieuwe ontwikkelingen zijn. Ik merk vooral die digitale ontwikkelingen, zoals cybercrime en zoals online criminaliteit, dat dat bijvoorbeeld heel veel aandacht gaat krijgen, zullen we daar ons ook op moeten focussen. Naast het beleid zal er ieder jaar ook een actieprogramma zijn en dan is het goed om dat actieprogramma ook in dialoog met de raad misschien zo te bespreken, zodat het ook weer input is voor het aanscherpen. Het beleid rondom bijvoorbeeld femicide huiselijk geweld zat niet in het veiligheidsbeleid, maar hebben we wel aandacht gegeven, omdat dat nodig was omdat er wat aan de hand is in de samenleving. Dus je past je daarop aan. Het is niet zo dat we denken, het staat niet in de notitie dus we gaan er niets aan doen. Als we explosieven zijn in je stad ga je ook niet zeggen, het stond niet in ons beleid, we gaan er niets aan doen. Je kijkt heel erg goed wat er op dat moment aan de orde is in je stad. Dan zijn ook de Pandbrigade, die vond ik een hele goede. Die gaan we zeker. Dat voelen we zo erg dat het van ons is, dus daarom denk ik misschien niet opgenomen, maar ik stel voor, als u dat ook goed vindt, om die bij de samenleving daar gewoon tussen te voegen, de Pandbrigade. Die zullen we ook binnenkort aan u informeren. Die is heel succesvol, maar zodanig succesvol dat het aantal meldingen en het aantal wat ze zelf kunnen behandelen niet helemaal parallel loopt. Dus daarover zullen we u ook nader

informeren. Dan de heer Zoghbi. Ik heb inderdaad gereageerd. Eens met en goed dat u ook hebt gekeken naar Waarstaatjegemeente. Je moet inderdaad een doel hebben, een streefcijfer hebben en wat realistisch is uiteraard, ook passend wat mogelijk is aan capaciteit en dat zullen we zeker opnemen. Maar dat komt dan weer in het veiligheidsbeleid als dat aan u wordt gepresenteerd aan cijfers. De buurtpreventieteams. Die gaan we zeker benaderen. Daar zijn we eigenlijk dag in dag uit in gesprek mee, zij zijn de ogen en oren van ons in de in de wijken en buurten, zijn ontzettend waardevol. En ik ben ook heel blij dat er een nieuw buurtpreventieteam is, binnenkort officieel wordt opgericht. Dan de heer Verbrugh van D66. Inderdaad, uitvoeringsagenda gaat er komen en er zal zeker worden gereflecteerd op het oude beleid, of het huidige beleid, moet ik zeggen. Wat was daar nou succesvol aan? Hebben we wel de dingen gedaan en zijn er leerpunten uit te halen? Dat gaat ook gebeuren. Mevrouw Van Nunen benoemt inderdaad geen papieren werkelijkheid. Sociale veiligheid in de openbare ruimte. Dat is ook zeker, niet alleen voor vrouwen, maar voor iedereen een heel belangrijk thema, ook voor ouderen. En dat moeten we zeker ook verder verbeteren wat mij betreft. Als ik als er iets gebeurt in de stad en naar mensen toe dan vraag ik ook altijd, ik ben hier, we zijn hier nu als gemeente. Is er iets wat wij kunnen doen? Is er iets aan begroeiing wat aangepakt kan worden? Is er verlichting? Dan soms krijg je hele concrete voorstellen, kunt u die lantaarns beter schoonmaken? Dan zijn mensen al met zo'n hele kleine ingreep al best tevreden. Maar er zullen zeker in onze stad nog veel plekken zijn die ook ter verbetering zijn in het kader van sociale veiligheid. En diezelfde vraag heeft mevrouw Oude Alink ook gesteld. Dus als u straks sociale veiligheid een belangrijk thema vindt, of het nou voor ouderen of voor vrouwen is of alle andere inwoners, kunt u dat ook straks natuurlijk aangeven in het beleid. En ik heb het natuurlijk nu ook gehoord en als we dat straks met elkaar en als u dat als raad belangrijk vindt, zal dat in het veiligheidsbeleid een plek gaan krijgen. Dan heeft hij ook stilgestaan bij het maatschappelijk ongenoegen. Dat is inderdaad iets waarvan waar we alert op moeten zijn en ook mensen met onbegrepen gedrag, heet dat. In plaats van verward gedrag noemen we dat toch mensen met onbegrepen gedrag. Een zeer groot probleem en het kost, het zal u waarschijnlijk ook door de politie wel toegelicht worden, wordt heel veel tijd aan besteed. En zeker als je naast iemand woont en je bent zelf kwetsbaar, zorgt dat soms echt voor groot gevoel van onveiligheid. En soms zit ik ook met de handen in het haar en dan proberen we toch voor iemand een plek te vinden, een plek te vinden waarop toch mensen in behandeling kunnen komen. Dus dat herken ik wel, dat dat niet een makkelijk dilemma is. Over belangenvereniging heeft u ook genoemd. Als u daar concrete ideeën voor hebt van welke mensen, organisaties die u mist, horen we dat ook heel graag. Dan digitale media. Online gebeurt er natuurlijk ook veel, als het gaat om maatschappelijk ongenoegen. En daar hebben we als overheid een beperkte grip op. Niet heel veel, maar wel veel meer dan. We hebben bijvoorbeeld, die gaat zich ook volgende week aan u voorstellen, de digitale wijkagent. Je moet ook op die manier online actief zijn. Die digitale transitie die is ook van belang voor veiligheid. Dan mevrouw Van Schie. U zei, ik hoop, hoe verhoudt, vond ik een mooie vraag, hoe verhoudt het nou, die objectieve informatie aan cijfers en de ervaringen van burgers? Daar zit soms een discrepantie in. Soms lijkt het dat mensen kunnen zich echt onveilig voelen, maar op cijfers lijkt het dat het aantal cijfers, bijvoorbeeld aan criminele activiteiten, daalt. Daarover moet je dan met elkaar in gesprek gaan. Dus ook zo'n veiligheidsmonitor waarbij mensen juist gevraagd worden, hoe beleeft u bijvoorbeeld veiligheid? Daar scoorde bijvoorbeeld het Stationskwartier rood. Voor een deel klopte dat ook, want de cijfers daar, het aantal meldingen rondom het station waren ook inderdaad gestegen. Dus soms zitten er ook wel weer, komt het wel goed bij elkaar. Dus die moet je altijd bij elkaar brengen. En ik merk ook in praktijk dat mensen het ook verschillend beleven. Dus als u iets meemaakt, iets naars qua onveiligheid, kunt u zich daarna herpakken en weer doorgaan en er zijn ook mensen die daar echt nog jarenlang heel veel last van hebben. Dus dat is iets wat altijd ingewikkeld is. Maar we moeten, die cijfers hebben we nodig, en de politie zal dat ook uitleggen,

maar je moet ook altijd kijken naar hoe mensen het beleven. En die ervaringen van burgers, ondernemers, buurtpreventieteams zijn daarom van groot belang. Integraal en slagvaardig. Ja inderdaad, je kunt natuurlijk niet zo vanaf morgen integraal gaan werken. Dat proberen we nu al lang te doen. Dat is een goed. Voorbeeld is daarvan de Pandbrigade, waarbij verschillende disciplines, sociaal domein, veiligheid, handhavers, allerlei mensen vanuit verschillende achtergronden en expertise bij elkaar komen. Dus het is iets wat we heel graag doen. En ook bij een crisisaanpak werk je bijvoorbeeld heel integraal, kan je niet alleen vanuit veiligheidsdomein werken. Ook bij de hulp aan vrouwen bijvoorbeeld die in allerlei onveilige situaties, kijken we ook naar de hele situatie. Wat is de context? Wat is op dat moment nodig? Dan denk ik de meeste vragen heb beantwoord. Ik zit te kijken of we nog, maar ik denk dat het ook heel goed zal zijn, volgende week. Ik weet niet of iedereen, niet iedereen zal zich daarvoor aangemeld, maar ik hoop de meeste fracties en alle fracties wel. Daar worden de cijfers van de politie gepresenteerd. En ook onze medewerker die deze notitie heeft opgesteld en de gesprekken in de wijk aan het organiseren is, zal daar ook bij aanwezig zijn. Dus dan is ook een kans om de punten die u daarvan opvalt en reflecteert op wat u gepresenteerd wordt, zullen dan ook meegenomen worden. Dat moment willen wij ook heel goed benutten. Ik denk dat ik volgens mij de meeste of alle vragen heb beantwoord, misschien ook meer heb gezegd dan nodig was.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Zijn er nog vragen in tweede termijn? De heer Kruger? Nee. Mijnheer Zoghbi, ga uw gang.

De heer Zoghbi: Heel kort. Bedankt voor de beantwoording. Heel duidelijk. Fijn dat de indicatoren daar gaan komen. Ik dacht dat het is ook het moment om aan te geven dat we daar ook behoefte aan hebben, zodat het ook in het veiligheidsbeleid gaat komen. Dus dat is fijn voor die toezegging. Wat betreft het buurtpreventieteam, doelden wij meer dat ze omschreven staan in het veiligheidsbeleid. In het huidige veiligheidsbeleid kan je het woordje buurtprovincieteam naar mijn weten niet terugvinden. Dus om dat mee te nemen, zodat de exacte rol en kader die ze hebben ook daar duidelijk wordt omschreven. Dat geeft alleen maar meer duidelijkheid. Dat is het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Zijn er verder nog vragen in de tweede termijn? Nee. Dan geef ik het woord aan burgemeester Sahin. Wilt u reageren op de vraag van de heer Zoghbi?

Mevrouw Sahin: Ja hoor, daar wil ik graag op reageren. En het is inderdaad een goed moment voor vanuit uw perspectief om nu aan te geven, er moeten indicatoren komen. Die gaan er komen. Dus dat is een toezegging, maar dat is een toezegging aan u allen uiteraard. En de rol en taakopvatting van buurtpreventieteams kunnen we zeker daarin verduidelijken. Wat mij betreft kunnen we nog meer buurtpreventieteams hebben of allerlei andere vormen die er bestaan om burgers ook een rol te geven in het veiligheidsbeleid. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Ik heb opgeschreven dat de Pandbrigade toegevoegd wordt en dat er indicatoren in het in gaan komen en dat er een uitagenda, sorry, een uitvoeringsagenda, die wordt er ook aan toegevoegd. Ik kijk even het forum rond. Kan dit als hamerstuk naar de raad gaan? De heer Verbrugh. Ga uw gang.

De heer Verbrugh: Wordt nu deze startnotitie, want dat is echt, een startnotitie, nog enigszins gewijzigd of is dit het?

De voorzitter: Burgemeester Sahin, wilt u daarop reageren?

Mevrouw Sahin: U heeft het eigenlijk mooi samengevat. Er worden dus een aantal dingen toegevoegd. De Pandbrigade wordt in de notitie toegevoegd en er wordt aangegeven, een aantal

andere toezeggingen die hebben te maken met het proces hierna. Dus de indicatoren gaan terugkomen en de evaluatie wordt gedaan en die uitvoeringsagenda is ook onderdeel, maar dat zal niet hier in deze notitie gaan staan. Dus deze startnotitie verandert eigenlijk op basis van een paar kleine dingen, zoals de Pandbrigade.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Dan kijk ik nog een keer rond. Als hamerstuk? Yes, helemaal goed.

**10. Raadsvoorstel Aanpassing reglementen raad (RV 25-027)**

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt, raadsvoorstel Aanpassing reglementen raad. Wie mag ik daarvoor als eerste het woord geven? Mevrouw Jansen-Dirkx, ga uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Wij.Rijswijk heeft niet heel veel problemen met de voorgestelde wijzigingen van het reglement van orde, behalve met de aanpassing van artikel 20 over het inspraakrecht. Het riep in onze fractie nogal wat vragen op. De beoogde aanscherping van wie mag inspreken van want niet-raadsleden naar inwoners, bedrijven en organisaties lijkt op het eerste gezicht een verduidelijking, maar in de praktijk roept het bij ons vooral onduidelijkheid op. De bedoeling is volgens ons om insprekers te kunnen weren die geen relevante binding hebben met Rijswijk of de onderwerpen op onze agenda, maar de gekozen formulering biedt hierin weinig houvast. Wat verstaan we bijvoorbeeld onder bedrijven? Bedoelen we alleen Rijswijkse ondernemers of ook regionale bedrijven met belangen in onze gemeente? En waar trekken we dan de grens? En bij organisaties, gaat het dan om formele stichtingen, buurtverenigingen, actiegroepen? De term is niet gedefinieerd. En waarom zou een vertegenwoordiger van een organisatie wel mogen inspreken, maar een betrokken inwoner van bijvoorbeeld Zoetermeer niet? Het ontbreken van een duidelijk criteria kan leiden tot willekeur, iets wat wij voor willen voorkomen. Er wordt in het raadsvoorstel gezegd dat deze formulering juridisch toelaatbaar is, maar dat het toelaatbaar is, betekent niet automatisch dat ook juridisch standhoudt als we het in de toekomst iemand willen weigeren. Daarnaast lijst lezen we in deze wijziging dat deze wijziging voortkomt uit recente ervaringen met insprekers. We herkennen dat beeld eerlijk gezegd niet. We hebben niet bijzonder veel insprekers gehad. Op één uitzondering na, de mevrouw die sprak over het kunstwerk in Marimbahal, voldeed volgens ons in ieder geval iedereen aan de nieuwe criteria. Dan rijst bij ons dus dan de vraag, is deze wijziging dan ook daadwerkelijk nodig, of creëren we hiermee een nieuw probleem dan dat we iets oplossen? We neigen er dan ook om een amendement in te dienen, maar we horen graag eerst hoe de andere leden van de raad hierover denken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Wie mag ik verder het woord geven? De heer Ezinga. Ga uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank u wel. De Rijswijkse VVD steunt de voorgestelde wijzigingen van de reglementen. We hebben als raad al enkele maanden geëxperimenteerd met de wijzigingen die hiermee zullen worden vastgelegd. En als fractie zijn wij tevreden met de uitkomsten. Wij wachten dus ook graag af wat andere fracties te zeggen hebben en of zij met eventuele opmerkingen op wijzigingen komen. U zult merken dat na verloop dat ik dat verhaal aan het vertellen ben, en dat dit niet des Ezinga's is, maar des Loofs, dus daar ga ik straks op terugkomen. Graag willen wij wel een interpretatie geven van hetgeen is opgenomen in artikel 23 lid 3 van het reglement van orde voor de gemeenteraad en artikel 22 lid 6 van het forumreglement. Hierin is opgenomen dat per termijn maximaal drie keer mag worden geïnterrumpeerd. Voor ons behoeft dit wel de uitleg dat wat ons betreft per termijn wordt gelezen als eerste termijn van de zijde van de raad, eerste termijn van de zijde van het college, tweede termijn van de zijde van de raad en tweede termijn van de zijde van het

college. Wij moeten als raad tenslotte wel de mogelijkheid hebben om ook in de tweede termijn onderling het debat te voeren en tegelijkertijd het debat aan te gaan met het college. Dat zou met maximaal drie interrupties in de gehele tweede termijn moeilijk worden gemaakt. Dat maakt ook te makkelijk voor het college, want de kans is groot dat veel fracties inderdaad al drie interrupties hebben gebruikt voor het onderlinge debat. Daarnaast wil onze fractie de vraag opwerpen of we artikel 21 en artikel 32 lid 4 niet moeten schrappen. Hierin staat de hoofdelijke stemming opgenomen. Elke raadsvergadering wordt een stemmingsnummer getrokken waar we niks meer mee doen, omdat we al feitelijk hoofdelijk stemmen via onze stemkastjes. We hebben hier ook nog geen gebruik van gemaakt. En het is enkel een vraag, en ons om het even, maar heeft het nog nut om dit hier in het reglement te laten staan en elke keer een stemmingsnummer laten trekken aan het begin van de vergadering? Ik hoor graag de mening van de andere leden van het forum. Tot slot, weet u dat ik een fractievoorzitter heb die regelmatig plezier haalt uit de details van wet- en regelgeving. Het reglement berispen. Hij heeft in de reglementen onder andere enkele redactionele punten opgemerkt. Met uw goedvinden zal onze fractie de griffie enkele punten sturen die toezien op enkele passages in het reglement. Het lijkt ons goed deze lijst te publiceren bij de agendastukken van de raad, zodat iedereen kan zien welke redactionele wijzigingen het betreft. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Wie mag ik verder? Mevrouw Van Schie. Ga uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, voorzitter. Ik heb ook mijn hoofd gebogen over het spreekrecht en met name over inwoners, bedrijven en organisaties. En ik heb niet van tevoren met mevrouw Jansen-Dirkx hierover gesproken, maar ik ben het volledig met haar eens. Ik denk dat het niet goed is gedefinieerd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Even kijken hoor. Ga uw gang.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Om even gelijk aan te sluiten bij de VVD over de hoofdelijke stemming, Beter voor Rijswijk had dat puntje ook, waarom dat er nog in stond. En het raadsvoorstel Nieuwe vormregeling, bijlage C, daar staat in artikel 9 zitting duur en vacatures voor de vorm, voorzitter. Beter voor Rijswijk is van mening dat elke partij boven een aantal zetels minimaal één voorzitter moet leveren en dat een partij dan verantwoordelijk is als die voorzitter vertrekt, als daar een voorzitter wegvalt. Maar dat vinden we dat we dit moeten veranderen aan het begin van de nieuwe raad van 2026, dus zal Beter voor Rijswijk ook met een motie orde aan de dag komen bij de eerste raadsvergadering 2026, met de nieuwe raad. Dank u wel. Omdat inderdaad, wil ik zeggen, bijvoorbeeld mijn collega van het CDA al twee of drie keer achter elkaar forumvoorzitter is geweest, terwijl ze met zijn tweeën is, en zie je dat zes echt wel minimaal is, qua voorzitters voor het forum, en dat daar eigenlijk een zevende of een achtste bij moet. En er komen twee zetels bij, dus ik vind dat de verantwoording meer bij de partijen gelegd mag worden. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. De heer Van ‘t Eind. Ga uw gang.

De heer Van ‘t Eind: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ook ons grotendeels vinden in het raadsvoorstel. Het is een uitwerking van ook dingen die we in het kader van Samen naar beter met elkaar hebben afgesproken, waar we mee hebben geëxperimenteerd. En ik denk dat daar een aantal succesvolle dingen in zaten, zeker als het gaat om spreektijdverdeling en ook de interrupties, voorzitter. Ik sluit me eigenlijk wel aan bij de vragen van het CDA en Wij over die definitie. Ik zie eigenlijk niet zo heel erg in dat dit een verbetering is. Ik zie het overigens ook niet per se als heel erg beperkend, want inwoner, bedrijf en organisatie is zo breed, dus dat betekent gewoon dat nog steeds iedereen kan. Ik zie het nut eerlijk gezegd ook niet, dus ik zou daar wel iets van een toelichting op willen hebben waarom en ook welke situaties dat dan zou leiden tot uitsluiting om in te spreken. Dus ik sluit me wel aan bij de vragen van Wij en CDA op dat punt. De VVD maakt een aantal

opmerkingen. Ik sluit me aan bij de VVD als het gaat om die interrupties. Ik vind het ook belangrijk om het debat met elkaar goed te kunnen voeren. Dat doen we soms, en ik begrijp ook dat we de debatten niet te lang willen laten zijn, maar tegelijkertijd is het ook, en ook om het aantrekkelijk te maken naar onze debatten te kijken, die uitwisseling tussen raadsleden en tussen raad en college heel erg belangrijk. Dus ik sluit me daarbij aan. Voor wat de hoofdelijke stemming, ik zie eerlijk gezegd ook niet meer zo heel erg het nut van dat artikel, net als de VVD. Ik heb er ook geen bezwaar in dat die staat. We hebben er volgens mij nog in één keer gebruik van gemaakt. Maar het is een beetje een dode letter, want je kunt inderdaad gewoon zien nu met die stemkastjes wat iedereen stemt, dus wat is het nut om dat te laten staan? Het is ook niet erg als het er staat. Maar als de VVD het er graag uit wil hebben, dan zullen wij dat ook steunen. En verder vertrouwen wij volledig op de wijziginkjes, technische wijzigingen, van de heer Loof. We zullen het nog wel even goed lezen natuurlijk voor het raadsdebat, maar ik verwacht geen gekke dingen daarin, eerlijk gezegd. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Mevrouw Van Nunen. Ga uw gang.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik sluit me aan bij vorige sprekers. Is natuurlijk heel makkelijk om het zo te zeggen, maar met name bij het punt dat mevrouw Jansen-Dirkx maakte rondom, daar hebben we het ook uitgebreid in de werkgroep ook nog over gehad, hoe wat preciezer genuanceerder verwoord kan worden, die insprekers en hun betrokkenheid bij Rijswijk, Rijswijkse vragen, die er spelen op dat moment. Dus dat zou ik ook graag wat nader aangeduid willen hebben in het artikel. En verder sluit ik me aan bij vorige sprekers.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. De heer Shousha. Ga uw gang.

De heer Shousha: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn positief over dit raadsvoorstel. Alle opmerkingen die er zijn verteld, we sluiten compleet aan aan die opmerkingen. Voor de rest hebben we geen andere vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Shousha. Ik kijk nog even. Heb ik iedereen gehad? Niet weer iemand vergeten? Nee. Dan gaan we naar burgemeester Sahin. Ga uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Mij past echt terughoudendheid in wat u zelf wenst. Dit is uw eigen reglement van orde. Ik heb ook geen vraag voor mezelf gehoord in die rol, dus die vragen die u stelt over wel of niet inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, vind ik dat u zelf moet antwoorden. Dus als u zelf daarin in de teksten nu een wijziging wilt voorstellen, moet u dat doen met een amendement. En zo'n oproep van de nieuwe raad, na de nieuwe raadsverkiezingen, forumvoorzitter, dat zijn inderdaad momenten die je dan op dat moment indient. En ik heb wel gehoord over de interrupties. Wat ik begreep, is dat dat dan zes, dus eerste termijn raad, eerste termijn college, dus dan kom je op twaalf interrupties. Wilt u dat op die manier? Heeft u dat helder dat u dat ook zo wenst? Dat is een vraag die ik hardop, in mij opkwam. Dus ik zeg eigenlijk helemaal niks.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. Dan de heer Van ‘t Eind. Ga uw gang.

De heer Van ‘t Eind: De voorzitter, de burgemeester snijdt hem gelijk aan, dus ik denk, ik reageer gelijk. Misschien zouden we nog even kunnen overleggen, want nu kun je het nog in alle manieren, ook op deze interpreteren, of we daar niet een amendement van willen maken. En of twaalf interrupties als de burgemeester zo opsomt, of dat nou per se noodzakelijk is, dat weet ik niet. Maar misschien zouden we daar even over kunnen overleggen en kijken of we daar een amendement op kunnen maken waar we het allemaal mee eens zijn, stel ik eigenlijk voor.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Ezinga.

De heer Ezinga: Dank u, voorzitter. Dat is ook precies wat de VVD beoogt met de punten die wij hier in dit reglement naar voren laten komen, willen we het in de raad in ieder geval kenbaar maken, middels dit forum, dat er een aantal voor ons dingen aangepast kunnen worden. Ik hoor een aantal bedenkingen en dan ook een aantal bevestigingen. Maar juist hiermee kunnen we misschien gezamenlijk aan de slag als raad zijnde om een amendement op te stellen op dit punt waar wij denken, daar zien wij een verbetering in. En ik herken inderdaad wel het gegeven, twaalf is veel, maar ik vind het ook wel heel krachtig dat we zowel met elkaar als ook met u en het college een goed debat kunnen voeren, waar die interrupties wel inderdaad voor nodig zijn. Mijn laatste opmerking, nu ik toch nog even aan het woord mag zijn, voorzitter. Als het gaat om die hoofdelijke stemming, zit daar ook een verplichting aan? Want dan kan ik mij voorstellen dat die per se ook in het reglement aan de orde moet zijn. Als dat een wettelijke verplichting is om het zo te benoemen, dan hebben we een ander punt van orde. Dat is misschien nog een uitzoekwerkje.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Ik hoor hier aan de linkerkant dat het een oude traditie is, dus volgens mij...

Mevrouw ...: De stembus gaat ergens in de vitrine geplaatst worden, denk ik dan.

De voorzitter: Ik zag de heer Kruger en de heer Nunnikhoven. Wilt u allebei?

De heer Kruger: Misschien dezelfde. We hebben geen... Ja, één woordvoerder. Hij kan weliswaar een woordvoerder zijn, maar een ander heeft ook hersenen om wat te vragen als het nodig is. Maar waar het eigenlijk om gaat, is het hoofdelijk stemmen. Het is prima als we overbodige regels eruit halen, maar juist in dit gebouw worden we weleens geconfronteerd met storingen en dat soort zaken. En als de boel dan vastloopt, kan het toch niet zo zijn dat we straks geen stem kunnen uitbrengen, omdat de computer says no. En daar moeten we oplettend zijn dat we toch een mogelijkheid hebben bij calamiteiten dat we dan toch mondeling hoofdelijk zouden kunnen stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Verder nog? Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel. Ik hoor toch ook wel meer partijen inderdaad over de formulering rondom het inspreekrecht. Dus lijkt me goed dat we ook met de mensen die daar bedenkingen over hebben dat we samen optrekken om daar toch een tekstuele wijziging op toe te passen, om het duidelijker te maken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Mevrouw Van Schie. Ga uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik reageer ook nog even op wat mevrouw de burgemeester zei ten aanzien van de insprekers. Ik denk dat het uiteen valt in twee dingen. Wie wil je dat er kan inspreken? Dat is eigenlijk een politieke vraag. En dan hoe omschrijf je dat goed in je reglement? Dus ik wilde dat onderscheid nog even benoemen. Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Verder nog opmerkingen? Dan denk ik dat dit stuk als een bespreekstuk naar de raad gaat en dat we misschien een gezamenlijk amendement of verschillende amendementen tegemoet kunnen zien. Dus dank u wel. Dan sluiten we agendapunt 10 af.

## 11. Raadsvoorstel Zienswijze ontwerp Actieplan evaluatie MRDH (Metropoolregio Rotterdam Den Haag) (RV-25-025)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 11. Dat is het raadsvoorstel Zienswijze ontwerp Actieplan evaluatie MRDH, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Wie? Mevrouw Prenger, ga uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, zienswijze ontwerp actieplan MRDH. Ik wil het graag over punt 8 hebben, het raadsvoorstel. Waarom kan de zienswijze niet binnen de gestelde termijn vanuit Rijswijk ingediend worden? Beter voor Rijswijk wil graag de reden weten waarvoor en wat zijn de consequenties hiervan? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Wie mag ik als tweede woord? De heer Ezinga. Ga uw gang.

De heer Ezinga: Dank voorzitter. Ik doe alleen vandaag onderwerpen waar ik me minder comfortabel bij voel. Gewoon voor de oefening. De Rijswijkse VVD ziet een groeiende MRDH met deze stukken eigenlijk. In de regel betekent dat dat er ook wordt betaald voor die groei. Is dat ook zo voor Rijswijk? Betaalt Rijswijk mee aan deze groei van MRDH? En zo ja, is dat dan ook gebudgetteerd? Dan wel is de vraag, waar zit het potje precies waar deze betaling aan gekoppeld is? We zien in de stukken een wens tot betrokkenheid van burgers en het is een interessante richting, maar wat ons betreft moet dit nooit ten koste gaan van de rol van de raad. We zouden graag daarom een aanvulling opgenomen zien in de geest van de rol van de gemeenteraden vanzelfsprekend hierbij in acht genomen. Voordat wij overgaan tot dit voorstel, ben ik wel benieuwd hoe de wethouder hier tegenaan kijkt. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Mevrouw Van Schie. Ga uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ook wij hebben de vraag, waarom reageert Rijswijk buiten de termijn? Verder hebben we eens op de website gekeken en we vinden de rol van de MRDH best wel vaag. En het actieplan dat helpt daar nou ook niet echt bij. Wat wil de MRDH concreet met het actieplan bereiken? De hoofdtaak, dat stond er wel, is het bevorderen van de economie. Wat heeft Rijswijk hieraan? Want wij doen ook een heleboel op terrein van economie. Is versterking van de ambtelijke organisatie echt nodig? De heer Ezinga zei het ook al, wat gaat dit kosten? Dan hebben we nog de vraag, wat is eigenlijk een steunraadslid? Onze volgende vraag is, wordt afgestemd met de mobiliteitsvisie en de economische visie van de gemeenten in de regio? En in plaats van de raadsbetrokkenheid zag ik graag versterking van de democratische legitimatie door gemeenteraden beter te betrekken. Het plan dat geeft aan dat Berenschot heeft geconcludeerd dat de democratische legitimatie moet worden versterkt. Dat kan mijns inziens niet door participatie te vergroten, want dat legt extra druk op de democratische legitimatie, maar door de gemeenteraad beter in positie te brengen. En daarnaast kun je dan ook aan participatie doen, maar niet in plaats van. En zoals gezegd, de versterking van de participatie vinden wij, mag niet leiden tot een uitholling van de positie van de raden. Dat was het wat mij betreft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van Schie.Wie mag ik verder het woord geven? Nee? Deze kant nog iemand die het woord wil voeren hierover? Nee. Dan gaan we door naar burgemeester Sahin. Wilt u de vragen beantwoorden?

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter en dank aan de forumleden voor de vragen die gesteld zijn. De eerste vraag was, waarom is wordt onze zienswijze die is... Het voorstel is bij ons blijven liggen

intern, waardoor wij wat laat zijn. Maar de MRDH heeft aangegeven dat ze onze zienswijze wel gaan meenemen. Dus dat is antwoord daarop. Even kijken. Dan de vraag over de cijfers, financiën, gaat wethouder Van Damme... Maar voordat ik dan even daarop, wil ik reageren op wat mevrouw Van Schie zei, dat participatie ook tot uitholling misschien kan leiden van de representatieve democratie. Dat is geenszins de bedoeling. Het is juist de MRDH wil, evalueert zichzelf en betrekt de raden ook bij allerlei ontwikkelingen om die democratische legitimiteit te versterken. Het is wel dat de afgelopen periodes daar wel ook sterke verbeterstappen in gelegd in het openbaar beter aan aanleveren van stukken. En het is ook, en ik wil ook dat teruggeven aan u, het is ook de betrokkenheid van uw raad dat aanwezig is bij die commissievergaderingen, wat ervoor kan zorgen dat die democratische legitimiteit kan worden versterkt. Ik heb de afgelopen periode gezien hoe de MRDH heel veel bijeenkomsten heeft georganiseerd, zodanig dat u als raadslid ook daar heel actief bij naartoe zou kunnen gaan en uw mening zou kunnen geven. Dus ik zie daar dat er wel een enorme verbetering is. U kunt het inderdaad misschien een vaag samenwerkingsverband vinden, maar het is wel, uit onderzoek blijkt echt dat het een heel effectief samenwerkingsverband is als het gaat om vervoer, als het gaat om economisch vestigingsklimaat. Dus de cijfers die laten zien dat het wel een heel sterk samenwerkingsverband is en wij als gemeente, zeker als middelgrote gemeente, maken ook echt dankbaar gebruik van de MRDH. Een aantal voorbeelden kan een wethouder Van Damme denk ik ook toelichten. Een voorbeeld is de Energy Cave bijvoorbeeld, waar subsidie aan wordt gezegd, de MRDH-trainees die hier werken. Dus dat dat zijn de antwoorden die ik op dit moment kan geven.

De voorzitter: Dank u wel burgemeester Sahin, wethouder Van Damme. Ga uw gang.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel en ook dank voor de vragen van de raad. Nog even voor de goede orde, mijn collega, de burgemeester Sahin, zit in het algemeen bestuur en ik zit in de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat en mijn collega Van der Waard zit in de bestuurscommissie Vervoersautoriteit. De Va, zoals dat dan heet, klinkt allemaal heel ingewikkeld, maar de samenwerking tussen de 23 gemeenten is echt uitermate effectief. Op het gebied van Va is die verplicht. De financiering daarvan loopt volledig via de brede doeluitkering die daarvoor is, waarvan u ook weet dat daar mogelijk op bezuinigd gaat worden, op die brede doeluitkering. Dus wij zijn daar als gemeente eigenlijk weinig aan kwijt. Sterker nog, we hebben er vooral profijt van, omdat die openbaar vervoersopgave natuurlijk regionaal is. Voor economie is dat anders. Het stamt ook nog uit de tijd, die economische samenwerking dat er een OESO-rapport lag, OESO noemen ze dat ook wel eens. Dat was jaren geleden, maar dat de economische potentie van dit gebied veel beter benut zou kunnen worden. Daar is die samenwerking uit ontstaan. Die samenwerking ervaar ik in ieder geval als positief. U heeft dat als raad ook zo aangegeven in de zienswijze die u de afgelopen jaren heeft uitgebracht in reactie op de begrotingen en stukken die langskomen. En daar betalen we dus wel aan als gemeente. Dat moet ik het uit mijn hoofd doen, maar ik dacht dat het 3,07 euro per inwoner is op dit moment, maar daar mag u me niet op vastpinnen. Maar die 3 euro, ik rond het even af naar beneden, is het wel driedubbel waard, want zoals mevrouw Sahin al aangaf, hebben we de afgelopen jaren een fors aantal projectsubsidies binnengehaald als het gaat om de ontwikkeling van Kessler park en de Energy Cave tot geothermie hub als het ware. Maar ook via het IPP hebben we ook steun gekregen van MRDH voor het juiste gebruik op de juiste plek door te kijken hoe we kunnen optoppen in de Plashoekpolder. En u kunt wat mij betreft ook de resultaten daarvan gewoon gaan bekijken in de Plashoekpolder. Dus ik ben daar erg blij mee. Dus dat dat krijgen we daarvoor ook terug. En dan pas die economische visie die wij hebben, die natuurlijk heel erg verschillend is van de economische visie van pak hem beet gemeente Westland, want die hebben een hele andere economische opbouw, of de gemeente Rotterdam. Maar dat is toch van belang dat we met elkaar samenkomen, zeker als we een tekort aan bedrijventerreinen gaan krijgen en je meer juiste bedrijven op de juiste plek wil hebben. Dan zou je echt met elkaar moeten gaan kijken, wat is onze

visie hierop ook op de economische ontwikkeling, gelet op alle uitdagingen die we hebben? Dus dan is die samenwerking op dat vlak wat mij betreft essentieel. Blijkt volgens mij ook uit die evaluatie, hoewel het wel is gebleken uit de evaluatie dat we qua economische samenwerking misschien nog wel wat sterker zouden kunnen worden. In die zin past onze economische visie prima in die van de MRDH die ze nu nog aan het ontwikkelen zijn. U bent er ook een aantal keer voor uitgenodigd, voor sessies van de MRDH, om de economische visie voor de MRDH op te stellen en is dat ook een soort wisselwerking. Ik zeg wel eens, soms doet de MRDH ook dingen voor ons op economisch gebied, zoals de kantorenstrategie die onlangs is vastgesteld, die we ook moeten aanleveren aan de provincie. Als we dat gezamenlijk met al die gemeenten doen, is dat ook gewoon een stuk efficiënter. Dus op die manier werken we samen. Dat is nog even ter inkleuring van de vragen, de financiële vragen, hoe de positie van de economie daarin verankerd is. En tot slot nog wel de vergaderingen om juist de democratische legaliteit, ook de begrotingen, die zijn ook sinds kort openbaar. Dat geldt zowel voor de bestuurscommissie als voor ab-vergaderingen. Dus daar is echt... Als ik één GR mag noemen die, ze hebben allemaal enorm veel aandacht voor democratische legitimiteit, maar deze wel heel erg vind ik. Daar proberen ze echt alles aan te doen. Dus wat dat betreft nog even in reactie op uw betoog, mevrouw Van Schie. Voorzitter, ik wil het hierbij laten en als er nog vragen zijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Burgemeester Sahin wil nog.

Mevrouw Sahin: Ik wil nog twee punten noemen. Ik lijk nu ambassadeur van MRDH, maar ook bijvoorbeeld de lobby als het gaat om zo'n bezuiniging op de brede doeluitkering vervoer, maar ook in de lobby, bijvoorbeeld in de richting van de omgevingsvisie van Den Haag over de Prinses Beatrixlaan, waarbij dan de MRDH heel terecht zegt, er zijn duidelijke afspraken over gemaakt. Dus op die manier helpt het ons wel in de regio. Dus ik wil... Het is niet een vaag samenwerkingsverband in dat opzicht. Dat herken ik niet.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Mevrouw Prenger, heeft u nog vragen in tweede termijn? De heer Ezinga. Ga uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank. Dank college voor de uitleggen die u net gegeven heeft. Toch vind ik het als enigszins leek zijnde moeilijk om te volgen of u nou precies antwoord gegeven heeft op mijn vragen. En de vraag was, vindt u een addendum of een toevoeging in de zienswijze dat de... Even kijken, dan moet ik het zelf even goed zeggen. De rol van de gemeenteraden vanzelfsprekend hierbij in acht genomen wordt in tegenstelling tot de participatie van directe burger in dezen. Vindt u dat een zinvolle? Hoe kijkt u daartegenaan? Dat was mijn directe vraag op proces 1. Proces 2, richting de financiën, ging eigenlijk simpel over de groei van de MRDH, de uitbreiding van de ambtelijke organisatie. U refereerde zelf net naar 3 euro nog wat. Maar als we gaan groeien, gaat dat betekenen dat wij 3,50 euro per hoofd van de inwoners gaan aanleveren? Kunt u daar ook iets meer expliciet antwoord op geven? Dank.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ezinga. Mevrouw Van Schie, heeft u nog vragen in de tweede termijn? Ga uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel. Misschien meer een opmerking. Ik sluit me aan bij wat de heer Ezinga heeft gezegd over kosten en de rol van de gemeenteraden. En wat u vertelt zie ik niet terug op hun site daar heb ik gemakshalve eventjes naar gekeken omdat ik nog geen andere documenten had. Dus ik ga me verdiepen in wat de MRDH doet. Ik was ook niet in de gelegenheid om naar die bijeenkomsten te gaan die u noemt. Dat had ik misschien wel moeten doen als ik meer had willen weten. Maar ik zit ok wel eens ergens anders. Misschien wel soms tegenover daar waar die bijeenkomsten in het Centraal Station worden gehouden. Dus ze zijn lastig allemaal. Maar in ieder

geval, u hebt mij in zoverre gerustgesteld dat ik nieuwsgierig ben geworden en mij erin zal verdiepen. Dank u wel voor de beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Zijn er verder nog fracties die iets in de tweede termijn willen vragen? Nee. Dan geef ik het woord aan burgemeester Sahin. Ga uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Ik wil terugkomen op de vraag die de heer Ezinga heeft gesteld. Als ik het goed begrijp, is uw vraag over de inwonersparticipatie hoe dat zich verhoudt tot de participatie vanuit de raden. Die is er later bijgekomen, omdat ook vanuit de raden die wens is gekomen om de inwoners meer te betrekken bij de MRDH. Dus in dat opzicht is het een aanvulling, een versterking van de democratie. Dat is denk ik het antwoord dat ik concreet daarop kan geven. In antwoord op mevrouw Van Schie, ik begrijp het, als raadslid, u heeft ook allerlei andere verplichtingen en u kunt absoluut niet naar alle vergaderingen van de MRDH gaan. Volgens mij is er nog steeds een vacature in een van die commissies. Dus als u echt zich daarin een actieve rol voor u ziet, dan zou ik die kans zeker grijpen om daarin een betekenisvolle rol in te nemen en onze raad daarin ook een betere positie in de MRDH te geven. Er zijn stukken natuurlijk genoeg als u nog meer informatie van hij vanuit de MRDH wenst, maar soms is er ook te veel informatie, soms ook ingewikkeld om dat te doorgronden en te filteren. Dus een actieve rol vanuit de raad helpt onze gemeente ook. U kunt ook een oproep doen over allerlei zaken die u vanuit daar bij de MRDH wilt agenderen. Dus daar nodig ik u graag voor uit.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. En ik hoorde de heer Ezinga ook een financiële vraag stellen. Dus wethouder Van Damme, ga uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Heel concreet, gaat die naar 3,50? Nee. U heeft de zienswijze op de begroting, die vlak voor het meireces op 15 april is toegezonden, daaraan heeft de MRDH voor wat betreft het economisch vestigingsklimaat voldaan aan de wens van de kaderbrief van de wethouders financiën om 6,2 procent minder te gaan toepassen. Dus dat betekent feitelijk voor komend jaar dat de inwonerbijdrage omlaag zal gaan, tenzij u als raad anders de zienswijze uitbrengt. Dus het antwoord is nee op dat gaat hij naar 3,50? Moet ik ook wel zeggen dat de bijdrage van het economisch vestigingsklimaat op de totale begroting van MRDH ook wel tamelijk klein is. Dus het hangt met name natuurlijk wel af van de brede doeluitkering die je krijgt vanuit het Rijk. Daar betalen wij dan als gemeente niet direct iets aan. En hoe zich dat dan gaat verhouden, die korting, ten opzichte van de ambities die er zijn, dat zal op een gegeven moment natuurlijk wel moeten passen binnen het budget dat beschikbaar is. Dus dat nog in reactie op de financiële vragen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme en burgemeester Sahin voor de beantwoording in tweede termijn. Dan komen we aan het eind van de beraadslaging over agendapunt 11 en ik denk dat het als bespreekstuk naar de raad gaat? Ja. Dan gaat het als bespreekstuk naar de raad. Dan sluiten we hiermee agendapunten 11 af.

## 12. RIB 25 015 en RA 25 024 inzake uitvoeringsagenda armoedebeleid

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 12. Dat is een raadsinformatiebrief inzake de uitvoeringsagenda armoedebeleid. Het is geagendeerd door het CDA, met steun van Wij. Rijswijk, D66 en Rijswijks belang. Dan wil ik als eerste het woord geven aan mevrouw Van Schie. Ga uw gang, mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Mijn microfoon aanzetten. Dank u wel, wethouder Van Malsen, voor de schriftelijke beantwoording van mijn vragen. Dat scheelt nu een hoop werk en tijd. Ik ben zo vrij om

nog een aantal aanvullende vragen te stellen, want u weet het onderwerp gaat mij aan het hart. In de visienota staat op pagina 13 dat de conclusies van het onderzoek van stimulans met betrekking tot de armoedeval worden meegenomen in beleidsmaatregelen voor de toekomst. En mijn vraag aan u, mijnheer de wethouder, is, kunt u aangeven welke van deze beleidsmaatregelen zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda? Want op deze vraag, die ik wel gesteld heb, heb ik nog geen antwoord van u gekregen. Dus stel ik de vraag hierbij nogmaals. In antwoord op mijn schriftelijke vraag over de armoedeval, heeft de wethouder het antwoord gegeven dat er geen aanvullende maatregelen nodig zijn met betrekking tot de armoedeval, omdat naarmate iemand meer gaat verdienen, iemand naar evenredigheid ook meer kan besteden. Kennelijk is de armoedeval niet goed begrepen, want kenmerk van de armoedeval is nu juist dat iemand meer gaat verdienen, maar minder inkomen overhoudt en daarmee zelfs onder het minimum kan komen. Ik ga ervan uit dat de wethouder het met mij eens is op dit punt en dat er sprake is van een verschrijving. Dat is belangrijk, omdat uit het rapport van Stimulansz blijkt dat een armoedeval ontstaat bij een inkomenstoename van 1 procent, van 100 naar 101, en 131 procent. Kan de wethouder aangeven hoe kan worden voorkomen dat deze groep, als ze gaan werken, wordt getroffen door een inkomensachteruitgang c.q. de armoedeval? Want uit de cijfers van Stimulansz blijkt, mij in ieder geval, ik weet niet of ik het goed heb gezien, dat dit best nog een grote groep is. Verder heb ik als vraag, wanneer gaat de wethouder samen met de inwonersraad armoedeverlichting een analyse maken van de doelgroepen die geholpen worden met selectieve ondersteuning vanuit de minimaregelingen? Wanneer verwacht u hiervan de resultaten? Betreft dit alleen het project Bijzondere Overheid? Want daarvoor komen maar een klein deel van de mensen die het nodig hebben in aanmerking. Het is goed dat de minimaregelingen uitgebreid en toegankelijker worden gemaakt. Mijn vraag is, waar bestaat de brede doelgroep, naast Oekraïners en AOW-gerechtigden die een Ooievaarspas krijgen, nog meer? Het project Simpel Switchen hoort wat mij betreft thuis in de uitvoeringsagenda en het principe zou niet misstaan in de visie. Dat zou een goede stap zijn om te laten zien dat Rijswijk wil dat iedereen meedoet en dat niemand blijvend in een situatie van armoede moet blijven. Zou de wethouder ons periodiek kunnen informeren over de resultaten van Simpel Switchen? En dan ten slotte de inwonersraad. Heeft de wethouder wel of niet tijdig met deze raad gesproken? Dat blijft ingewikkeld. Het zit de inwonersraad zo hoog dat ze de moeite hebben genomen om een raadsadres in te dienen. Heeft de wethouder de schijn tegen? Het is ons er veel aan gelegen dat de inwonersraad in het vervolg geraadpleegd wordt. Misschien kan een gesprek op korte termijn van de wethouder met de inwonersraad uitsluitsel bieden. Wij worden graag geïnformeerd over de uitkomsten daarvan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mevrouw Jansen-Dirkx. Ga uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. We hadden van tevoren bij de vorige forumvergadering al een flink aantal vragen over deze brief ingediend en daar hadden we ook al antwoorden op, dus ik richt mij op dit moment alleen tot de antwoorden die we hebben gekregen en welke vragen we daar nog verder over hebben. Wij. Rijswijk concludeert namelijk uit de beantwoording dat er nog ruimte is voor verbetering als het gaat om enkele pilots, daar waar het bijvoorbeeld gaat om Kwijtschelding in natura en Bijzondere Overheid. In de beantwoording werd aangegeven dat hier nog niks in steen geschreven staat. En daarom wil Wij. Rijswijk graag weten of de wethouder kan toezeggen dat bij de pilot Kwijtschelding in natura de door ons aangedragen voorbeelden zoals Lekkernassûh, ja echt, Lekkernassûh, uit Den Haag en de Timebank kunnen worden opgenomen als opties om te onderzoeken in de uitvoering en er ook gekeken kan worden naar de mogelijkheid om niet alleen mensen met schulden te werken, maar naar een bredere groep inwoners met financiële uitdaging. Kan de wethouder ook toezeggen dat bij de pilot Bijzondere Overheid gewerkt gaat worden met een diversere groep inwoners om deel te nemen en niet alleen de gezinnen in de bijstand? Wij. Rijswijk wil voor deze toezegging, voor deze toevoegingen ook

eventueel een ondersteunende motie indienen in de volgende raad. Juist door een bredere groep in de beide pilots te betrekken denkt Wij. Rijswijk dat er meer gehoor wordt gegeven aan de oproep van zowel gemeenteraad als de inwonersraad om in armoedebestrijding ook aandacht te geven aan de groep die tussen de 130 en 150 procent bestaansminimum leeft. De antwoorden rondom de adviesraad Sociaal Domein bevreemdde onze fractie. Het lijkt erop dat er blijkbaar informatie door u als college gedeeld niet bij alle leden van de adviesraad terechtkomt. Een zorgelijke situatie. En de vraag is dan ook, hoe gaat college dit in de toekomst verbeteren? Als het gaat om de beantwoording omtrent de brief van de inwonersraad en de antwoorden over betrekken van de inwonersraad bij de realisatie van deze uitvoeringsagenda, is Wij. Rijswijk zoals misschien jullie wel verwacht hadden niet tevreden. Gezien de toezeggingen die aan ons als raad zijn gedaan om de inwonersraad te informeren over de uitvoeringsagenda, en te toetsen bij hun, en te vragen wat ze ervan vinden, is daar blijkbaar onvoldoende ruimte geboden. Dat blijkt namelijk ook uit de inderdaad eerdergenoemde brief. Staat dan de wethouder nog steeds achter het antwoord dat de inwonersraad voldoende betrokken is geweest? Wij. Rijswijk vindt het ook bijzonder om te horen dat deze inwonersraad min of meer als afgesloten wordt bestempeld in de beantwoording van het college en er een nieuwe groep gezocht wordt. Het voelt alsof mondige inwoners niet gewaardeerd worden. Kan de wethouder toelichten wat er nu precies met de huidige inwonersraad gaat gebeuren en of leden die wel door willen gaan ook nog de gelegenheid krijgen om door te blijven gaan en deel blijven uitmaken van de inwonersraad? Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. De heer Verbrugh.

De heer Verbrugh: Dank u wel, voorzitter. Ook D66 maakt zich zorgen over de armoedeval, zoals gepresenteerd door collega Van Schie. En ook wij vragen ons af of er nog maatregelen komen, hetzij vanuit de rijksoverheid, hetzij van de gemeente zelf, om enigszins die armoedeval te kunnen opvangen. We begrijpen ook wel dat de financiering daarvan moeilijk is, maar om het zomaar naast ons neer te leggen, lijkt ons ook iets te ver gaan, als je praat over een integrale uitvoeringsagenda om de bestaanszekerheid te verhogen. Verder hebben wij ons nog een vraag over de actielijnen Dienstverlening op maat, met name dat project dat toch al vernieuwend is, Bijzondere Overheid, die helemaal gericht is op de mensen die het het moeilijkste hebben. Wij zouden graag geïnformeerd willen worden over de omvang van die groep, zoals die voor ogen staat hier in Rijswijk, die het het moeilijkste heeft. Er wordt in ieder geval getracht denk ik om beter inzicht te krijgen over hoe het zo gekomen is en hoe wij ook als Rijswijk en als gemeente door andere benaderingen misschien beter effectief kunnen zijn om dit soort problemen te voorkomen. Wel staat er in het project dat er voor 2026, het project loopt in 2025 dit jaar gestart, loopt in beginsel door tot 2026, maar in 2026 staat er geen budget voor in de tabel, terwijl we wel in de tabel wat meten, op pagina 15 gesproken wordt over het opvoeren van tien naar twintig gezinnen die betrokken zouden worden bij dit project. Is dat een beetje een discrepantie waar we graag wat duidelijkheid over willen hebben. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Verbrugh. Van Rijswijks Belang, mevrouw Ten Brummelaar. Ga uw gang.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. We kunnen ons aansluiten bij de vragen die gesteld zijn door de vorige sprekers. Verder heb ik ook nog wat specifieke vragen over het stuk de uitvoeringsagenda. Goed te lezen dat er een budgetcoach komt. De vraag alleen is vanuit Rijswijks Belang of die ook beschikbaar is voor alle Rijswijkers, dus ook mensen met een modaal inkomen die bijvoorbeeld echt even het overzicht kwijt zijn en om te voorkomen dat die wel dieper wegzakken, of die daar ook gebruik van kunnen gaan maken. En verder staat er in het stuk dat inwoners gefaciliteerd gaan worden om ondersteuning te bieden voor budgetteringen aan medebewoners. Vindt er nog wel een controle plaats op inwoners die dat bij andere inwoners gaan doen om te

ondersteunen, om te voorkomen dat daar wellicht ook misverstanden gaan ontstaan? Dat was voor nu de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Z jn er verder nog fracties die willen reageren? Mevrouw Van Nunen. Ga uw gang.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik heb goed geluisterd naar de vorige fracties. Ik wil benadrukken dat het onderwerp denk ik ons allemaal aan het hart gaat en niet alleen de indieners om deze RIB te agenderen. In ieder geval mij wel, laat ik voor mezelf spreken. Een armoedeval naar 130 procent van het sociaal minimum. Dat zal ongetwijfeld inderdaad voorkomen. U geeft het onderzoek van Stimulansz aan. Dat ken ik ook. En dan gaat het vooral om een gezin met twee kinderen. Ik wil wel aangeven dat wij in Rijswijk niet het landelijk beleid waarbij gaten ontstaan, dat wij dat hier allemaal kunnen dichten in onze gemeente. We hebben een keuze gemaakt voor die 130 procent en de wethouder heeft ook in zijn beantwoording op de visie gezegd dat we wel degelijk ook kijken naar die bijzondere omstandigheden buiten die 130 procent, maar ik wil toch ook heel goed aangeven dat we geen beleid hebben om tot 150 procent structureel te ondersteunen. Dan verwacht ik eigenlijk ook van fracties die daar wel heel specifiek voor pleiten een motie met budget en dekking daarvan. Dus als u bij de kadernota daar mogelijk onderzoek naar doet, dan wil ik ook graag weten waar u het geld vandaan haalt om structureel naar die 150 procent te gaan.

De voorzitter: Mevrouw van Nunen, u heeft een interruptie. Mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Meer een punt van orde. Want volgens mij is mevrouw Van Nunen antwoorden aan te geven op de vragen die gesteld zijn aan de wethouder en ik denk dat het handiger is als de wethouder dat zelf beantwoordt, hoe aardig ik het ook vind van mevrouw Van Nunen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Nee, daar ben ik het niet mee eens, voorzitter. Ik reageer gewoon op mijn collega's. Ik geef geen antwoorden voor de wethouder, ik reageer op collega's, waar ik bij de behandeling van de visie ook duidelijk stelling in heb genomen. En als de wethouder het wel of niet met mij eens is, dat hoor ik dan dadelijk wel. Dit waren ook eigenlijk de punten uit de eerste termijn, voor mij in ieder geval.

De voorzitter: Dank u wel, dank u wel, mevrouw Van Nunen. Mevrouw Oude Alink. Ga uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank. Ik wilde eigenlijk niet per se reageren, want ik heb er niet veel meer over te zeggen. Maar inderdaad, ik sluit me aan bij mevrouw Van Nunen. Ik had ongeveer hetzelfde punt kunnen maken. Ik had het zo kunnen zeggen en dat heeft niets te maken met voor iemand anders spreken. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Verder iedereen? Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder Van Malsen. Ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de leden van het forum voor alle vragen en opmerkingen. Goed ook om te horen dat de antwoorden op de reeds gestelde vragen gewaardeerd worden. Dat is natuurlijk ook altijd fijn. Daar gaat best veel werk in zitten. Te beginnen met mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk. Die stelde wat vragen over de pilots. Te beginnen met de pilot Kwijtschelding in natura. Er waren wat voorbeelden aangereikt door de fractie van Wij. Rijswijk. Mevrouw Jansen-Dirkx vraagt aan mij de toezegging of ik ervoor kan zorgen dat die meegenomen worden in het onderzoek voor het kwijtschelden van schulden in natura. En ik kan

zeggen dat we dat gaan doen. Volgens mij is die toezegging ook al eens eerder gedaan. De volgende vraag was of we naar een bredere groep kunnen kijken dan alleen mensen met schulden. De pilot ziet toe op het kwijtschelden van schulden, dus ik zou eerlijk gezegd niet zo gauw zien hoe je dat zou verbreden zonder de aard van de pilot te veranderen en dan zou ik eigenlijk ook willen zeggen dat juist die andere pilot, pilot Bijzondere Overheid, het stokje overpakt waar deze pilot het laat zitten of waar deze pilot ophoudt. Brengt mij meteen op de volgende vraag om de doelgroep voor de pilot Bijzondere Overheid niet alleen te beperken tot mensen in de bijstand. Ja, ook dat is een toezegging die ik kan doen. En dat heb ik ook al reeds gedaan. Ik weet niet zeker of het in dit gremium was, maar daar hebben we het al over gehad, onder andere met de inwonersraad voor armoede verlichting, die precies dit punt aanhaalde. En ik ben het daar hartgrondig mee eens, dus dat dat gaan we zeker doen. Het hele punt van die Bijzondere Overheid is niet dat we van tevoren van alles gaan afkaderen, maar dat we juist gaan kijken naar de 20 procent van de mensen die het hardst nodig hebben en die we het slechtst bereiken met onze bestaande regelingen en onze generieke regelingen. Dus dat gaan we zeker doen. Dan werd mij ook nog gevraagd naar een reflectie op de inwonersraad, maar die bewaar ik even voor het einde van mijn eerste termijn, voorzitter. Sla ik nou een partij over? Ja, ik sla een partij over inderdaad. Sorry, ik was op de verkeerde bladzijde begonnen. Het CDA begon natuurlijk gewoon met deze eerste termijn. Eerst met de vragen over de armoedeval. Wat is er nodig om die armoedeval, zoals die in het rapport van Stimulansz, en zit daar echt tussen de 100 en 101 procent wettelijk sociaal minimum, om die tegen te gaan? Wat al een aantal keren uitgelegd is over de manier waarop we de armoedevisie hebben opgesteld en ook deze uitvoeringsagenda, is dat we ons niet al te veel willen richten op generieke maatregelen, maar op specifieke maatregelen, die ook vooral gericht zijn op het vergroten van niet alleen het financieel, maar ook het sociaal en het cultureel kapitaal van onze inwoners. Maar heel specifiek om de vraag te beantwoorden, we zouden ook om die armoedeval van 100 naar 101 procent te dempen, bijvoorbeeld de individuele inkomenstoeslag uit kunnen breiden van 100 naar 105 procent, uit mijn hoofd, van het wettelijk sociaal minimum. En die keuze heeft ook voorgelegen. Maar u bent allen bekend met de financiële moeilijkheden waarin de gemeente zich bevindt. En uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om dat niet op te nemen en dat heeft alles te maken met het feit dat dat gewoon 250.000 euro per jaar structureel kost destijds. Dat is overigens een bedrag dat ik uit stukken van een jaar of wat geleden haal. Dus het kan zijn dat het inmiddels alweer anders is. En bovendien is het ook nog maar een prognose, dus het moet maar blijken of dat in het in de praktijk zo uitkomt. Maar daar zit dan ook meteen de oproep bij, mocht uw raad het belangrijk vinden om wel toch generiek iets te doen voor dat specifieke segment, dan staat het uw raad natuurlijk altijd vrij om met moties, amendementen, de instrumenten die u tot uw beschikking heeft, daar een voorstel toe te doen, maar dan weet u ongeveer wat het gevolg daarvan zou gaan zijn. Er werd ook nog gevraagd door mevrouw Van Schie over de analyse van de doelgroepen en wat de rol van de inwonersraad daarin is. Daar zal ik zo ook even op terugkomen. De vraag werd ook nog gesteld of buiten de Oekraïense ontheemden en de senioren er nog andere doelgroepen onderzocht worden. Ja, maar dat zal dus ook onderdeel zijn van de uitvoering van de agenda en ook samenhangen met andere maatregelen. D66 vroeg nog, eigenlijk dezelfde vraag als mevrouw Van Schie, vroeg de heer Verbrugh, komen er nog maatregelen om die armoedeval toch te dempen? Dat antwoord heb ik net gegeven, dus in principe niet boven wat we in de uitvoeringsagenda hebben staan. Maar het is natuurlijk altijd mogelijk voor uw raad om dat met instrumenten om daar andere keuzes in te maken. Rijswijks Belang vroeg nog naar de budgetcoach. Is die nou voor iedereen in principe? Daar moet ik eventjes naar kijken. Ik denk van wel. Daar hebben we nog geen duidelijk besluit over genomen, dus we zullen de opmerkingen die hier gemaakt werden door onder andere mevrouw Ten Brummelaar meenemen en ervoor zorgen dat die zo breed mogelijk beschikbaar is. En voor wat betreft de controle, ook daarin gaan we uiteraard zorgvuldig om en wat dat betreft zal het niet veel verschillen van bijvoorbeeld een schuldhulpmaatje, waarin

mensen ook trainingen ontvangen om coaching, in dat geval dan voor mensen die wat dieper in de schulden zitten of gebruik moeten maken van gemeentelijke regelingen, die krijgen daar dan ook echt een certificaat voor dat ze dus bevoegd zijn, of bevoegd, dat ze in ieder geval geschikt bevonden zijn om dat soort advies te kunnen geven. De PvdA had inderdaad wat opmerkingen vooral over de bevoegdheden van uw raad, als ik mevrouw Van Nunen goed beluisterde. En dat sluit aan bij wat ik net vertelde, als er zaken zijn die die missen, die ontbreken in deze agenda, of die ontbreken in ons beleid, dan staat het uw raad uiteraard altijd vrij om daar met moties en amendementen, eventueel bij het kaderdebat veranderingen in te brengen. Mocht uw raad willen weten wat de gevolgen van dat soort amendementen of moties kunnen zijn dan staat uw raad natuurlijk ook altijd vrij om ons als college daarover te bevragen, of om ambtelijke bijstand aan te vragen. Dan werden er nog wat vragen gesteld over de inwonersraad voor armoedeverlichting. Ik denk dat het belangrijk is om nog eens een keer te benadrukken wat de rol van die inwonersraad nou precies is. Want we hebben die inwonersraad ingesteld op basis van het Actieplan Armoedebestrijding+ in 2023 uit mijn hoofd, met het idee dat zij een aantal pilots gingen uitwerken, die wij als gemeente dan vervolgens gingen uitvoeren, om te kijken in hoeverre zinnige dingen toe te voegen zijn aan ons armoedebeleid. Dat blijkt zo te zijn. Eén pilot is inmiddels al uitgevoerd, dat was de Weggeven en ruilmiddag. Dat was een groot succes. Daarvan zijn we ook aan het kijken, samen met Welzijn Rijswijk onder andere, hoe we dat kunnen borgen. En nog twee andere ideeën, de Bijzondere Overheid en Kwijtschelding schulden in natura zitten in de uitvoeringsagenda. Maar er is nooit sprake geweest bij voorbaat dat die inwonersraad een soort adviserende functie zou krijgen, naast bijvoorbeeld een adviesraad Sociaal Domein. Dat er dingen niet helemaal lekker zijn gelopen in de communicatie met die inwonersraad, dat geef ik toe, getuige het raadsadres ook dat binnengekomen is, waar we overigens als college gewoon een net antwoord op gaan geven. Dat zijn we aan het voorbereiden en dat komt binnenkort ook met een afschrift naar uw raad uw kant op. Dat gaan we gewoon doen. Dan zullen we ook inhoudelijk ingaan op de bezwaren die mevrouw De Meij in die brief stelt. En het is ook altijd het idee geweest van begin af aan, of eigenlijk van het begin af aan is het idee geweest dat die inwonersraad ook eindig zou zijn. Dat dat voor een periode van twee jaar zou duren en daarna kijken of er een vervolg aankwam. Ook daarvan hebben we gezegd, dit is een succes, dus daar gaan we mee door. En dat die inwonersraad in een andere samenstelling verder gaat, dat heeft er ook alles mee te maken, één, dat een aantal mensen gestopt zijn met hun deelname aan de inwonersraad, we begonnen met een stuk of acht mensen, ik geloof dat er nu nog vier over zijn, waarvan er eigenlijk maar twee of drie gezegd hebben, ik zou eigenlijk wel door willen. Die geven we uiteraard de kans, voor zover ze dat nog steeds willen om weer mee te doen. Sterker nog, dat lijkt me heel nuttig om de ervaring van een aantal mensen die al een ronde meegedaan hebben met die inwonersraad te kunnen gebruiken. Maar daarnaast willen we natuurlijk werven voor meer leden en dat is ook omdat we graag een inwonersraad willen hebben die een zo divers mogelijke, zo breed mogelijke, afspiegeling van Rijswijk vormt. En alle lessen die we geleerd hebben in de afgelopen twee jaar, onder andere rondom communicatie, die gaan we uiteraard meenemen in het vervolgtraject. Dus dat eventjes over de inwonersraad. En nogmaals, ik weet niet voor wie ik dit nou precies zeg, maar ik wil wel even benadrukken dat ik hun adviezen enorm waardeer, dat ik ook echt versteld stond van de kwaliteit van die adviezen. Dat we dus ook drie van die adviezen integraal opgenomen hebben in onze armoedevisie, iets wat we eigenlijk niet van plan waren van tevoren. Dus we zijn echt wel verder gegaan dan verwacht en dat benadrukt in mijn ogen ook maar weer de enorme kracht en waarde van ervaringskennis en aan de mensen vragen die er dagelijks mee te maken hebben, beste mevrouw, beste mijnheer, als het aan u lag, wat zou de gemeente voor u moeten doen? Dus ik ben hier enorm trots op en ik zie dat was een enorm succes. En ik ben de inwonersraad daar dan ook heel dankbaar voor en ik hoop dat we met een volgende raad net zulke grote successen zullen boeken, voorzitter. Dank u wel, daar wil ik even bij laten voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Mevrouw Van Schie, heeft nog vragen in de tweede termijn?

Mevrouw Van Schie: Ik zal het kort houden. Dank u wel, mijnheer de wethouder, voor uw beantwoording. Voor wat betreft de inwonersraad, waar u als laatste over sprak, doe ik de suggestie dat u wel goede afspraken daarmee maakt en ook de verwachtingen goed managet. Want ik denk dat u dan nog meer resultaten krijgt dan nu. Dan met betrekking tot de armoedeval, ja, wij zijn ons ervan bewust dat dat daarvoor budget moet komen. We zullen daar ook over nadenken als we het over de kadernota hebben. Ik vroeg mij af of mensen die in de armoedeval zitten en die het echt heel moeilijk hebben, of die ook tot de doelgroep van de Bijzondere Overheid behoren. En ik zou graag, want daar hebt u helemaal niets over gezegd, ik zou graag van u de toezegging krijgen dat wij de resultaten van Simpel Switchen van tijd tot tijd krijgen. Dat was mijn tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mevrouw Jansen-Dirkx. Ga uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ten eerste, dank aan de wethouder voor de toezeggingen in de eerste termijn. Dat dat werkt lekker makkelijk, dan hoef ik ook geen motie daarvoor te schrijven. Ik ben het met de wethouder eens dat misschien de manier van werken van zoals Lekkernassûh en Timebank voor mensen die weliswaar geen schulden hebben maar wel van een kleine portemonnee moeten rondkomen, dat die misschien beter thuishoren in de pilot Bijzondere Overheid. Dus ik vraag opnieuw dan een toezegging daarop dat ook voor die werkwijzes van Lekkernassûh en Timebank gekeken wordt of dat in Bijzondere Overheid kan worden meegenomen. Want ik denk dat dat het een... Als u zich erheen wil verdiepen, ik zou zeker even kijken, want er zijn hele mooie initiatieven waarin mensen op een mooie wijze een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving en ondertussen ook heel erg goed bezig zijn, bij Lekkernassûh, met het verwerken van eten wat misschien dan in de prullenbak verdwijnt. Dus ga er vooral een keertje eten, zou ik zeggen. Dan de brief van de inwonersraad. Die was trouwens namens de hele inwonersraad, niet alleen door mevrouw De Meij zelf, maar was namens de hele inwonersraad, want daar staan meer namen onder. Dat even ter kleine rectificatie. En voor de beantwoording, ik snap wat de wethouder zegt, maar het strookt een beetje in tegen de toezegging die u zelf deed in de raad van 12 december om de uitvoeringsraad te toetsen bij de inwonersraad. En dan snap ik best dat u zegt, dat is niet adviseren. Maar ik krijg toch het gevoel, zeker uit de brief die dan erbij van de inwonersraad komt, dat dat stukje toetsen bij niet helemaal goed uit de verf gekomen is. Laat ik dat daar dan maar op houden. En dat dat in het vervolg misschien net even iets anders kan en ook de rol van de inwonersraad misschien wat beter toegelicht moet worden aan de inwonersraad zelf dan in dit geval. En dank ook dat u toezegt dat mensen die nu op dit moment onderdeel daarvan uitmaken ook gewoon de kans krijgen om door te blijven gaan hiermee, want ik weet zeker dat er best nog wel mensen in deze raad, huidige raad, zitten die graag door willen gaan. Dus fijn dat daar ruimte voor geboden wordt. Waar ik geen antwoord op heb gekregen op de vraag uit mijn eerste termijn, is omtrent de vragen die wij hadden gesteld over de adviesraad Sociaal Domein, want we hadden uit deze raad begrepen dat er informatie niet geheel tot hun beschikking stond. En u beantwoordde dat u als college dat wel gedeeld heeft. En ik vroeg me daarbij dus af, hoe gaan we dit voorkomen dat er blijkbaar leden van de adviesraad dingen wel en niet ontvangen? Dus hoe gaat u dat in het vervolg voorkomen? In zover is dat mijn tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. De heer Verbrugh. Heeft u vragen in de tweede termijn?

De heer Verbrugh: Even een korte vraag. Ik vroeg mij dus af of dat project Bijzondere Overheid nu wel of niet doorloopt in 2026. Financiering is opgenomen in 2025, maar dat project zou toch wel

door moeten lopen in 2026? Althans, dat zie je dan in het Wat wij meten-tabelletje, want daar staan van tien naar twintig gezinnen. Dus daar graag nog een antwoord op.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Mevrouw Ten Brummelaar. Ga uw gang.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de wethouder voornamelijk bedanken voor de beantwoording die we hebben gehad en dat de vragen die ik heb gesteld als opmerkingen meegenomen gaan worden in het stuk.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Mevrouw Van Nunen? Nee. Mevrouw Oude Alink? Nee. Verder nog iemand? Nee. Dan geef ik het woord aan wethouder Van Malsen. Ga uw gang.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter. Nog een paar vraagjes die ik genoteerd heb. De eerste vraag van het CDA ging over de doelgroep voor de pilot Bijzondere Overheid. De mensen die in de armoedeval zitten, kunnen we die ook meenemen? We zullen in beginsel naar vooral de situatie van mensen kijken. Dus niet specifiek naar een groep wel, een groep niet. Dus ik kan de doelgroep niet zo omkaderen dat ik zeg, die komen wel in aanmerking en die niet. Maar uiteraard zullen we deze wens van mevrouw Van Schie meenemen, want het kan heel goed zijn dat er mensen zijn die in die groep zitten en in aanmerking komen voor de pilot. Simpel Switchen. Dat is denk ik nog wat te vroeg om daarvan toe te zeggen dat we daar periodieke resultaten op kunnen geven. Sowieso denk ik niet dat we los gaan rapporteren op specifieke maatregelen die in de uitvoeringsagenda staan. We hebben wel toegezegd in de beantwoording van de vragen van de Partij van de Arbeid van de vorige keer dat we het eerste kwartaal van 2026, ook al is dat nog niet een moment waarop we echt officieel een evaluatie zullen gaan doen, want daar is te vroeg voor, maar dat we dan in ieder geval even een soort tussenrapportage of een presentatie doe. Even kijken wat de beste vorm is om dat in te doen om de tussentijdse resultaten te presenteren. Dan zullen we alles gewoon in den brede meenemen. En dan kunt u uiteraard ook weer vragen stellen over specifieke maatregelen en interventies. De vragen van Wij. Rijswijk. De eerste vraag was, kunnen projecten zoals Lekkernassûh ook meegenomen worden in de pilot Bijzondere Overheid? Zoals ik net ook al zei in de beantwoording op de vragen van mevrouw Van Schie, is de pilot Bijzondere Overheid er nou net op gericht om van tevoren eigenlijk niks uit te sluiten. Dus als wij vanuit een andere actielijn binnen de uitvoeringsagenda welzijn, of het liefst zelfs vanuit een ander beleidsterrein, zien dat bepaalde dingen werken die aansluiten op de behoefte die iemand heeft die in de pilot Bijzondere Overheid zit, natuurlijk gaan we dat dan gewoon doen, want het idee is juist dat we een beetje buiten alle bestaande kaders gaan werken en zo integraal mogelijk. Mevrouw Jansen-Dirkx riep ook nog op om de rol van de inwonersraad in het vervolg wat beter te duiden en toe te lichten en ook de inwonersraad denk ik wat beter mee te nemen in wat ze nou precies te wachten staat. Overigens is mijn ervaring in de gesprekken die ik met de inwonersraad heb, andere mensen kunnen andere gesprekken hebben, maar mijn ervaring is dat zij heel goed snappen wat ze doen en gedaan hebben. Nogmaals, vandaar dat er ook zulke hoge kwaliteit adviezen uitkwamen. En ik heb altijd het idee dat ze ook in elk stadium heel goed meedenken, ook al vragen we daar niet expliciet om. Sterker nog, we hebben toen tijdens een borrel nog een aantal dingen gewijzigd aan de invulling van de uitvoeringsagenda op basis van vragen die zij stelden Dat heeft onder andere te maken met de doelgroep voor de pilot Bijzondere Overheid. Dus zij vervullen die rol in mijn ogen nog meer dan we eigenlijk voor ogen hebben, meer dan echt de formele rol die ze zouden hebben en daar waardeer ik ze voor. Desalniettemin, als er wat ruis bestaat over wat hun formele rol zou moeten zijn, dan gaan we daar uiteraard in de volgende ronde goed mee om. En dan kunnen we denk ik prima handen en voeten aan geven door een soort goede lijst met afspraken, zoals mevrouw Van Schie ook voorstelde, op te stellen of even een goede presentatie te geven. Of ook de mensen die eventueel vanuit de vorige lichting meegaan naar de volgende lichting te

gebruiken om wat ervaringen te delen. Dus dat advies neem ik ter harte. Mevrouw Jansen-Dirkx die drukte mij ook nog op het hart om de adviesraad Sociaal Domein goed mee te blijven nemen in dit soort processen. Ik heb hierover gebeld met de voorzitter van de adviesraad Sociaal Domein. Die kaartte eigenlijk ook deze zorg aan. Er was ook daar wat sprake van een klein misverstand. Dat hebben we allemaal goed uitgepraat en ook daar de afspraak gemaakt om elkaar gewoon goed te blijven informeren. Op tijd ook de adviesraad Sociaal Domein ervan in te lichten als wij iets gaan sturen en ook wat voor advies we van ze verwachten. Nogmaals, dat is mijn interpretatie, maar ik denk dat mijn relatie met de adviesraad Sociaal Domein vrij goed is. Misschien ben ik een heel optimistisch mens en vind ik mensen gewoon heel snel heel leuk, dat kan ook. Maar dat was een heel prettig gesprek en we moeten gewoon zorgen dat we dat blijven doen. En mocht dat inderdaad om wat voor reden dan ook niet helemaal lukken altijd, dan zijn de lijntjes naar mijn idee heel kort. Dan vroeg de heer Verbrugh nog naar de pilot Bijzondere Overheid. Gaat hij door in 2026? Jazeker, dat gaat hij. En we zijn dus ook van plan om op te schalen van tien naar twintig gezinnen. Dus dat is gewoon conform wat er staat in de uitvoeringsagenda. Dat betekent dus niet dat we van tien naar twintig gaan, dus dat het dan tien gezinnen in ‘25 zijn en dan nog tien in ‘26, maar dat zijn er dus tien en twintig, dus dertig in totaal, in eerste instantie. Mocht dat de boel nog wat duidelijker maken. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Even kijken hoor. Ik kan mijn eigen handschrift niet meer lezen. Zou u nog heel even de drie toezeggingen die u aan mevrouw Jansen-Dirkx heeft gedaan nog even willen herhalen?

De heer Van Malsen: Hoe veel toezeggingen? Mag ik verzinnen?

De voorzitter: Drie.

De heer Van Malsen: Ik heb er maar één. Mijn collega naast mij heeft geholpen, maar zoveel toezeggingen had ik niet. Dan moet ik mijn eigen handschrift gaan ontcijferen, voorzitter. Volgens mij heb ik toegezegd om te onderzoeken of we de voorbeelden die mevrouw Jansen-Dirkx aanreikte voor de pilot Kwijtschelding in natura mee te nemen. Mevrouw Jansen-Dirkx noemde onder andere Lekkernassûh. Heb ik gezegd dat ik dat zou doen. Het is voor mij altijd lastig om te peilen wat nou een toezegging is en wat gewoon een bestendiging van een bestaande afspraak is, maar ik heb ook gezegd dat we in het vervolg goede afspraken zullen maken met de inwonersraad voor armoedeverlichting over wat hun rol nou precies is. Dus dat is twee.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Mag ik de wethouder misschien even helpen?

De voorzitter: Zeker.

De heer Van Malsen: Mag een hulplijn bellen?

Mevrouw Jansen-Dirkx: U mag een hulplijn inschakelen, mijnheer de wethouder. Ik help u. De derde toezegging ging omtrent de Bijzondere Overheid. Dat u met een open blik daarnaar ging kijken en dat misschien ook wel Timebank en Lekkernassûh mogelijkheden zijn om daarin mee te nemen. Dat was toch zo?

De heer Van Malsen: Ik zie dat dan... Daar gaat het al. Dat is de definitie van een toezegging. Ik denk gewoon, ja goed idee, gaan we doen. Maar als het een officiële toezegging moet zijn die op de toezeggingenlijst terechtkomt, dan vind ik dat ook helemaal prima. Ik hoop dat de voorzitter daarmee tevreden is.

De voorzitter: Ja, heel tevreden. Dank u wel.

Mevrouw Van Schie: Ik denk niet, mevrouw de voorzitter, want volgens mij...

De voorzitter: Ik was nog niet helemaal klaar met mijn verhaal, maar...

Mevrouw Van Schie: U was nog niet helemaal klaar. Volgens mij heeft u ook gezegd, maar ik weet niet of dat een toezegging is, maar ik noem hem toch maar even, dat mensen die last hebben van de armoedeval ook in aanmerking kunnen komen voor de Bijzondere Overheid. En dat u in het voorjaar 2026, u hebt niet gezegd wat voor rapportage dat precies is, maar dat in ieder geval ook meeneemt Simpel Switchen daarin.

De heer Van Malsen: Gaat u in een derde termijn toch nog allemaal toezeggingen uit mij proberen te sleuren, voorzitter? Wat ik volgens mij gezegd heb over die evaluatie is dat Simpel Switchen onderdeel zou zijn van het onderzoeken en uit te voeren maatregelen, dat het wat voorbarig is om daar de resultaten nu al van in een evaluatie toe te zeggen, maar dat we in het eerste kwartaal van 2026 geen volledige evaluatie van de uitvoeringsagenda zullen doen, want daar is het te vroeg voor, maar dat we, en dat is wel een toezegging die al gedaan is, want die staat namelijk in de beantwoording van de vragen van de Partij van de Arbeid, weliswaar schriftelijk, dus ik snap dat men die over het hoofd ziet, dat we een soort tussentijdse presentatie zullen doen van de resultaten tot dan toe. En daar wordt alles in meegenomen.

Mevrouw Van Schie: Ja, dat klopt. U geeft uitgebreider antwoord dan ik nodig had. Maar het staat in het verslag in ieder geval.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. En dan hadden we ook nog op de vraag van mevrouw Ten Brummelaar dat de budgetcoach meegenomen zou worden. Dat heeft u ook nog gezegd. Dan hebben we volgens mij nou alle toezeggingen gehad en dan sluiten we dit agendapunt af.

## 13. Vragenuur

### Vragen RijswijksBelang - Afweging sluiting ondernemer compensatie

De voorzitter: Dan gaan we door naar het vragenuur. Er zijn vragen binnengekomen van Rijswijks Belang. Wie mag ik het woord geven? De heer Weterings. Ga uw gang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Laat ik vooropstellen dat ik begrijp dat het college niet op individuele zaken kan ingaan. Maar we zijn heel erg benieuwd naar het beleid en het protocol. Want om een voorbeeld te geven, er is laatst bij een feestartikelenzaak is er een poging tot brandstichting gepleegd of gedaan. De zaak moet al vrij snel twee maanden direct sluiten voor onderzoek en dan horen we later dat er bij een afschuwelijke liquidatie bij een brasserie binnen één dag de brasserie alweer in open was, zonder dat er iets is gebeurd. Dan kregen wij de vraag, valt het uit te leggen dat dus een feestzaak direct twee maanden moest sluiten voor onderzoek en bij een liquidatie, waar ook kinderen spelen, op een park moesten wegduiken, die kon na één dag... Op eigen initiatief was hij gesloten en die kon dan gelijk open. Hoe valt het uit te leggen aan de mensen? Ik kon het ieder geval niet, dus vandaar dat ik de vraag nu stel. Valt het uit te leggen? Dank u wel. Excuus, als vraag twee, als blijkt dat de ondernemer onschuldig blijkt te zijn na allerlei onderzoeken, bestaat er iets van een compensatieregeling voor bijvoorbeeld inkomsten bederf voor de week of de maanden dat de onderneming gesloten moet zijn? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Burgemeester Sahin. Ga uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter en dank aan de heer Weterings van Rijswijks Belang voor deze vraag. Ik zal daar alleen heel kort op kunnen antwoorden, want natuurlijk iedere situatie is

uniek. En het sluiten van een pand of een woning is een heel vergaand middel, maar die is wel toegekend aan burgemeesters omdat er in de laatste jaren veel incidenten zijn onder andere rondom explosieven en daarvoor hebben wij als burgemeester een extra bevoegdheid gekregen en daar gaan we zorgvuldig mee om. En zo'n sluiting van een pand dat gebeurt echt op basis van een rapportage van de politie en in samenspraak met het Openbaar Ministerie en zo ga je daar mee om. Dus ik kan niet ingaan op specifieke zaken op dit moment. Dus het gaat altijd in overleg. Ik zal nooit zomaar een pand kunnen sluiten. Daar moet iets vooraf aan gegaan zijn en het moet ter voorkoming van ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid zijn. Als het gaat om het laatste schietincident van 1 mei, een week geleden, dat is een hele heftige gebeurtenis geweest. In de eerste plaats uiteraard voor de mensen ook die getuige zijn geweest op klaarlichte dag. Daar waren kinderen aan het spelen. Dat onderzoek loopt. En op dat moment vraag je natuurlijk ook als burgemeester aan het Openbaar Ministerie en de politie, is het is die locatie veilig? En het antwoord daarop was ja. Het onderzoek loopt nog, dus daarover... Het is dus heel erg per situatie afhankelijk. En vraag twee over die compensatieregeling. Ik heb daar nooit over gehoord. Ik moet zeggen dat er meerdere panden worden gesloten door alle andere collega-burgemeesters. Maar in onze gemeente heeft dit zich niet afgespeeld. En het aantal duur en dergelijke gebeurt ook echt in afstemming. U noemt over de feestartikelen. In eerste instantie was de sluiting ook voor twee weken en daarna ga je opnieuw kijken naar die situatie. En uiteraard, als het bijvoorbeeld om een woning gaat en er mensen wonen, dan ga je weer op een andere manier ernaar kijken. Dus dit is het antwoord waarop ik, aan u kan geven.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. De heer Weterings.

De heer Weterings: Een korte aanvullende vraag en nog een opmerking. Kan u begrijpen dat er mensen zijn, betrokken zijn, die het wel in twijfel trekken dat er hier een bepaald beleid dan in bepaalde mate wordt gemeten. Dat het raar is, bij een poging tot brandstichting twee weken, twee maanden dicht en bij een liquidatie, een heel heftige liquidatie, na een dag open. Dat is heel raar. Kan u dat begrijpen? En punt twee is, u geeft aan dat er geen compensatieregeling voor inkomstenbederf op dit moment geldig is. Wij gaan u daarbij helpen. We komen met een initiatiefvoorstel, want onze broer en zuspartij in Den Haag, Hart voor Den Haag, is hard bezig met een initiatiefvoorstel. We gaan die van harte ondersteunen, dus we gaan u daarmee helpen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Burgemeester Sahin.

Mevrouw Sahin: De eerste. Ik heb maar één vraag gehoord. Ik kan u niet begrijpen. Want ik vind dat ik zeer voor zorgvuldig om moet gaan met mijn bestuurlijk instrumentarium als burgemeester. Dus ik luister in dit verband heel erg wat in zo'n driehoeksverband wordt besproken en handel daarnaar. Dus ik kan niet begrijpen dat een ondernemer de ene keer denkt waarom twee weken of een ander...Het is zo, als er iets aan de hand is, zoiets als een explosief of een ernstige verstoring van openbare orde, dan is het mijn taak om snel en adequaat en goed te handelen op dat moment. Dus dat is het antwoord.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Een korte vraag.

De heer Weterings: Voorzitter, sorry, maar dan verschillen we echt van mening dat dus een poging tot brandstichting en liquidatie, dat daar een gradatie in zit. Maar dan verschillen we van mening, kan gebeuren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Ik wilde toch even wat op zeggen. Dank u wel, voorzitter. Ik was toevallig wel bij de Bijna Thuis, want daar gaat het over, daar refereert de heer Weterings aan. En ik wil de burgemeester een compliment maken hoe ze daar haar speech heeft gehouden en de mensen die aanwezig waren een hart onder riem heeft gestoken. Dat is echt burgemeester. Zo hoort een burgemeester zijn. Dank u wel.

## 14. Sluiting

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan sluiten we met dit compliment de forumvergadering af en zeggen, dank u wel allemaal.